

ARCHEOLOGISCHE PROSPECTIE
UITBREIDING SPOORLIJN DRONGEN-
LANDEGEM
(prov. Oost-Vlaanderen)

BASISRAPPORT – OKTOBER 2009

Auteurs:

Tina BRUYNINCKX
Bart BOT
Bert ACKE

ARCHEOLOGISCHE PROSPECTIE

UITBREIDING SPOORLIJN DRONGEN-
LANDEGEM
(prov. Oost-Vlaanderen)

BASISRAPPORT – OKTOBER 2009

Auteurs:

Tina BRUYNINCKX
Bart BOT
Bert ACKE

Monument Vandekerckhove nv
Oostrozebekestraat 54
8770 INGELMUNSTER

Afdeling Archeologie
Rapport 2009/12

Figuur 1 op schutblad: Algemeen zicht op sleuf A1.

0. ADMINISTRATIEVE GEGEVENS

Opgraving ☐

Prospectie ☒

Vergunningsnummer: 2009/189

Datum aanvraag: 22/06/2009

Naam aanvrager: BRUYNINCKX Tina

Naam site: Gent/Nevele, spoorlijn Drongen-Landegem

Opdrachtgever:	NV Aswebo Booiebos 4 9031 Drongen
Uitvoerder:	Monument Vandekerckhove nv Oostrozebekestraat 54 8770 Ingelmunster
Bevoegde Vlaamse overheid:	Annick Arts (Agentschap R-O Vlaanderen Onroerend Erfgoed)
Projectleider:	Bert Acke
Leidinggevend archeoloog:	Tina Bruyninckx, Bart Bot
Archeologisch team:	Tomas Bradt, Bert Heyvaert, Bert Mestdag, Gwendy Wyns
Wetenschappelijke begeleiding:	/
Projectcode:	DGLG09
Titel:	Archeologische prospectie uitbreiding spoorlijn Drongen-Landegem (prov. Oost-Vlaanderen). Basisrapport – oktober 2009.
Rapportnummer:	2009/12
Contact Bert Acke:	E-mail: bert.acke@monument.be GSM: 0485/88 71 16

© Monument Vandekerckhove nv, Oostrozebekestraat 54, 8770 Ingelmunster
Figuren: Monument Vandekerckhove nv, tenzij anders vermeld.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotocopie, microfilm of op welke wijze ook, zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van de uitgever.

1. INHOUDSTAFEL

0. ADMINISTRATIEVE GEGEVENS	3
1. INHOUDSTAFEL	4
2. INLEIDING	5
3. TOPOGRAFISCHE, BODEMKUNDIGE EN LANDSCHAPPELIJKE SITUERING	6
3.1. TOPOGRAFISCHE EN BODEMKUNDIGE SITUERING.....	6
3.2. LANDSCHAPPELIJKE SITUERING.....	8
4. HISTORISCHE EN ARCHEOLOGISCHE SITUERING	9
4.1. DRONGEN	9
4.2. LANDEGEM.....	11
5. ONDERZOEKSMETHODE.....	12
6. RESULTATEN	13
6.1. SLEUVEN TEN ZUIDEN VAN HET SPOORWEGTRACÉ	13
6.2. SLEUVEN TEN NOORDEN VAN HET SPOORWEGTRACÉ.....	58
7. INTERPRETATIE.....	91
7.1. GRONDGEBIED DRONGEN – OOSTELIJK UITEINDE VAN HET TRACÉ	91
7.2. GRONDGEBIED LANDEGEM – WESTELIJK UITEINDE VAN HET TRACÉ.....	96
7.3. TUSSENLIIGENDE ZONE	98
8. ALGEMEEN BESLUIT	99
9. BIBLIOGRAFIE	100
10. INVENTARISSEN	101
10.1. INVENTARIS VAN DE SPOREN	101
10.2. INVENTARIS VAN DE VONDSTEN.....	117
10.3. INVENTARIS VAN DE FOTO'S.....	119
10.4. INVENTARIS VAN DE TEKENINGEN.....	126

2. INLEIDING

In het kader van de geplande uitbreiding van de spoorlijn Brussel-Oostende op het grondgebied van Drongen (deelgemeente van Gent) en Landegem (deelgemeente van Nevele) voerde een archeologisch team van Monument Vandekerckhove nv van 1 juli tot 19 augustus 2009 langs weerszijden van de spoorweg een archeologisch prospectie uit. Opdrachtgever voor het onderzoek was nv Aswebo, die als hoofdaannemer is aangesteld door Infrabel voor de infrastructuurwerken. Het onderzoek gebeurde volgens de bijzondere voorwaarden geformuleerd door het Agentschap R-O Vlaanderen Onroerend Erfgoed en in nauwe samenwerking met de Dienst Stadsarcheologie van de stad Gent en de Kale-Leie Archeologische Dienst.

Infrabel voorziet in de aanleg van twee bijkomende sporen (1 spoor langs beide kanten van de huidige spoorbedding) en bijhorende infrastructuur op het grondgebied van de stad Gent en de gemeente Nevele, tussen de Holisstraat in Drongen en de Wildedreef in Landegem. In het kader van de stedenbouwkundige vergunning adviseerde het Agentschap R-O Vlaanderen Onroerend Erfgoed dat een archeologisch onderzoek voorafgaand aan de werken diende uitgevoerd te worden. Het doel was hierbij te vermijden dat waardevol archeologisch erfgoed ongedocumenteerd verloren zou gaan. Aan weerszijden van de huidige sporen werden lange proefsleuven aangelegd die, indien sporen werden aangetroffen, konden uitgebreid worden met kijkvensters.

In dit basisrapport worden de resultaten van het archeologisch onderzoek voorgesteld. In enkele inleidende hoofdstukken worden de geografische, archeologische en historische situering van het onderzoeksterrein en de gebruikte methodologie bij het onderzoek toegelicht. Vervolgens worden de resultaten besproken en wordt een interpretatie gegeven aan de aangetroffen sporen en vondsten. Als besluit volgt een synthese van de resultaten. Achteraan zijn de verschillende inventarissen (sporen, vondsten, foto's, tekeningen) opgenomen. Bij het rapport hoort een DVD met daarop alle foto's, de plannen en de digitale versie van deze tekst.

Langs deze weg wordt eveneens dank betuigd aan volgende personen en instanties die zorgden voor een aangename samenwerking en bijdroegen tot het vlotte verloop van het onderzoek: nv Aswebo, Infrabel, Marie-Christine Laleman en Maarten Berkens (Dienst Stadsarcheologie Gent), David Vanhee (Kale-Leie Archeologische Dienst), Luc Bauters (provincie Oost-Vlaanderen), Koen De Groote (Vlaams Instituut voor het Onroerend Erfgoed), Wim Declercq, Antoon Verhoeve en Christine Maeckelbergh (Universiteit Gent), landmeter Alain Vangansbeke.

3. TOPOGRAFISCHE, BODEMKUNDIGE EN LANDSCHAPPELIJKE SITUERING

3.1. Topografische en bodemkundige situering

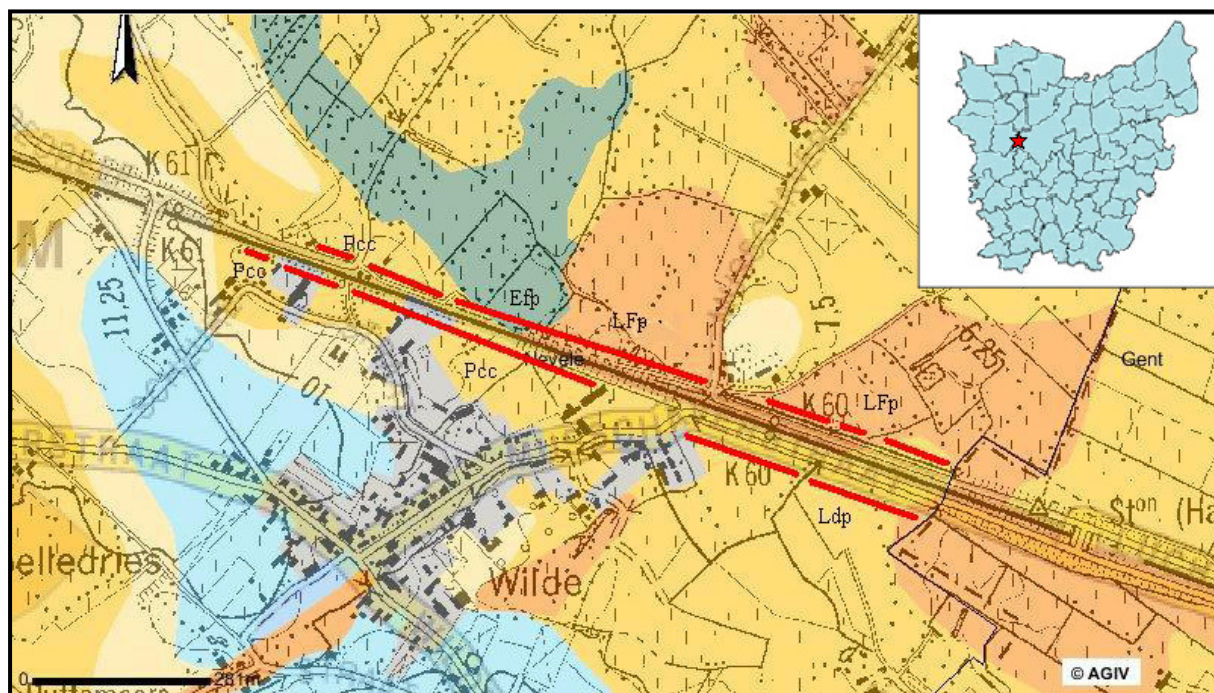
Drongen en Landegem bevinden zich in de provincie Oost-Vlaanderen. Drongen ligt langsheen de Leie en ten westen van het Gentse stadscentrum. Aan de westzijde grenst het aan Landegem, dat behoort tot de zuidelijke rand van de Oost-Vlaamse regio 'het Meetjesland'. Het archeologisch onderzoek vond plaats langs weerszijden van de spoorlijn Brussel-Oostende, meerbepaald van de spoorwegbrug aan de Holisstraat in het oosten (Drongen) tot aan de spoorwegbrug aan de Wildedreef in het westen (Landegem). Bodemkundig situeert het plangebied zich in de Vlaamse zandleemstreek.

Het circa 3200m-lange tracé doorsnijdt een gebied met vele verschillende bodemtypes.¹ Er kan een indeling gemaakt worden in droge, matig natte en natte tot zeer natte bodems. De droge gronden worden op de bodemkaart van Vlaanderen weergegeven met de formules Sbc, Pbc en Pcc. Sbc staat voor droge lemige zandgronden met verbrokkelde textuur B-horizont.² Deze hebben een grijsbruine bouwvoor van 20 tot 30cm dik. Roestverschijnselen beginnen tussen 90 en 120cm. Pbc staat voor droge lichte zandleemgronden met verbrokkelde textuur B-horizont. Deze gronden hebben doorgaans een grijsbruine bouwvoor die 20-30cm dik is en die rust op een bruinachtige overgangshorizont van 20-30cm dikte, waaronder soms een enigszins uitgeloogde horizont voorkomt. De gave of verbrokkelde textuur B begint op 70-90cm. Roestverschijnselen beginnen tussen 90 en 120cm. Pcc bodems zijn matig droge licht zandleemgronden met verbrokkelde textuur B-horizont. De grijsbruine bouwvoor is 25-30cm dik. De verbrokkelde textuur B situeert zich tussen 50 en 80cm. Deze droge gronden bevinden zich aan de uiteinden van het onderzochte tracé.

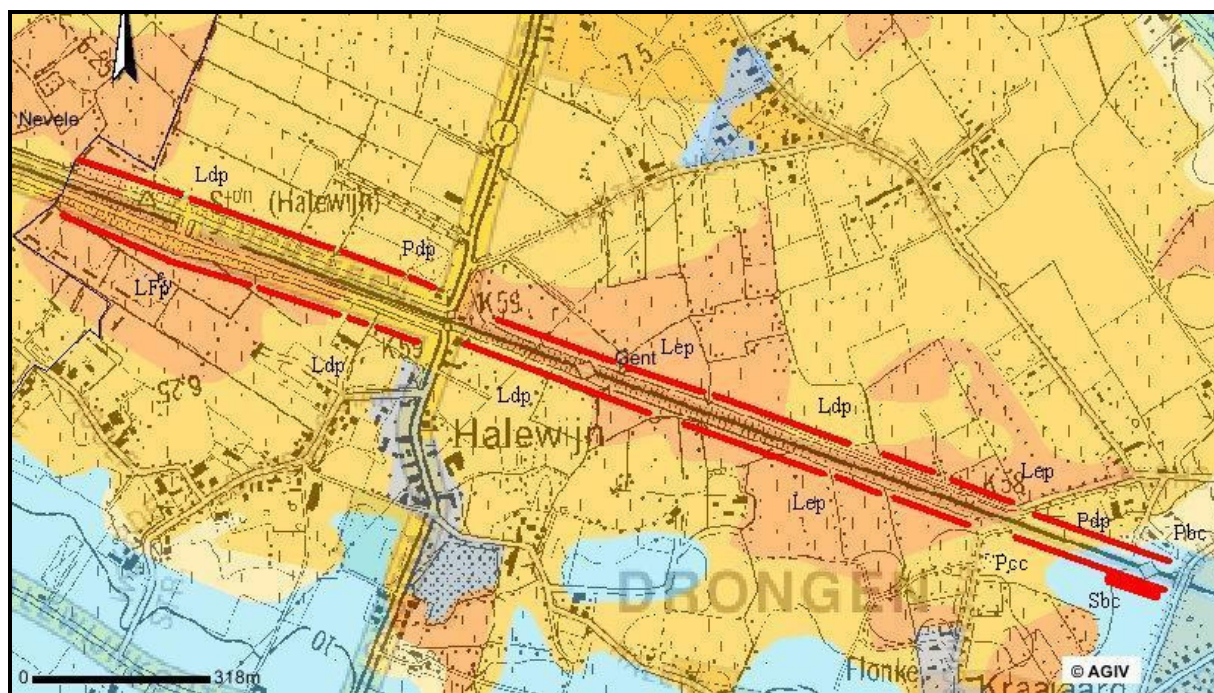
Het tussenliggende gebied is veel minder droog. De bodem varieert van matig nat tot nat en zeer nat. De matig natte gronden worden gecategoriseerd onder de noemers Ldp en Pdp. Ldp-bodems zijn matig gleyige gronden op zandleem zonder profielontwikkeling. Het zijn colluviale gronden, gekenmerkt door een laag recent geërodeerd sediment. Meestal wordt op geringe tot matige diepte een bedolven textuur B of een Tertiair substraat aangetroffen. Het colluviaal dek onderscheidt zich van het autochtoon zandleem door de aanwezigheid van kleine houtskool- en baksteenrestjes. Roestverschijnselen beginnen tussen 50 en 80cm. Met Pdp worden matig natte gronden op licht zandleem zonder profielontwikkeling aangeduid. Deze meestal colluviale bodems hebben een zeer donkere grijsbruine bouwvoor met een dikte van ongeveer 30cm. Roestverschijnselen beginnen tussen 40 en 60cm. Tot de natte en zeer natte gronden behoren de Lep- en LFP-bodems. Beide zijn natte tot zeer natte zandleembodems zonder profielontwikkeling. Onder de circa 25cm-dikke grijsbruine bovenlaag is een overgangshorizont zichtbaar van 20cm. De bodem vertoont vele roest- en reductieverschijnselen. Dit fenomeen wordt veroorzaakt door het oxideren of reduceren van de ijzerverbindingen die aanwezig zijn in het grondwater. Bij contact met zuurstof gaat het ijzer oxideren en bruinrode vlekken vormen, terwijl een afwezigheid van zuurstof ervoor zorgt dat het ijzer gaat reduceren, wat tot uitdrukking komt in grijze of blauwe tinten. Een kleine zone langs het tracé wordt geplaatst onder het bodemtype Efp. Dit zijn zeer natte grondwatergronden bestaande uit alluviale klei en met onregelmatige gelaagdheid. De donkergrijze, veenachtige, humusrijke bovengrond met kruimelige structuur rust op een sterk gegleyifieerde (roest + reductie) onderlaag.

¹ Zie: <http://geo-vlaanderen.agiv.be/geo-vlaanderen/bodemkaart/>.

² Voor deze en volgende bodemkundige gegevens, zie: VAN RANST & SYS, 2000.

Figuur 2: Situering van Drongen en Landegem in Oost-Vlaanderen (rode ster) en van de sleuven op het grondgebied van Landegem (rode lijnen), geprojecteerd op de topografische kaart en de bodemkaart (© <http://geo-vlaanderen.agiv.be/geo-vlaanderen/bodemkaart/> en MVDK nv).

Figuur 3: Situering van de sleuven op het grondgebied van Drongen (rode lijnen), geprojecteerd op de topografische kaart en de bodemkaart (© <http://geo-vlaanderen.agiv.be/geo-vlaanderen/bodemkaart/> en MVDK nv).

3.2. Landschappelijke situering

Op regionaal vlak maakt het onderzochte gebied deel uit van de zogenaamde ‘Vlaamse Vallei’.³ Deze streek is relatief reliëfarm, laag en vlak. Tijdens de IJstijden werd deze zone in het toen bestaande “tertiaire” reliëf uitgeschuurd en vervolgens (circa 25000 jaar geleden) weer opgevuld met lagen zandige sedimenten.

De streek van Drongen en Landegem wordt gekenmerkt door een kouter- en bulkenlandschap, typerend voor de valleien van de Kale en de Leie.⁴ Dit uit zich in het eeuwenoud contrast tussen open zandige ruggen en lager gelegen zandlemige gebieden. De ruggen lopen evenwijdig met de valleien van de Kale en de Leie.

Kouters zijn droge gronden. Het open kouterlandschap getuigt van het drieslagstelsel dat er vanaf de vroege middeleeuwen werd toegepast. De koutergronden werden collectief beheerd waarbij telkens voor één derde van de grond een braakjaar werd ingelast. In dat braakjaar moest de kouter toegankelijk blijven voor het vee van de dorpskudde. De percelen konden niet worden afgesloten en de kouter bleef in zijn geheel open.

Bulken zijn natte gronden. Om de natte gronden te ontwateren werden grachten en greppels gegraven op regelmatige afstand van elkaar. Zo ontstonden afgescheiden percelen. Het gesloten karakter van het bulkenlandschap is het gevolg van de perceelsrandbegroeiing, vaak in de vorm van wilgen, die langs grachten waren aangeplant. Op die manier werd de waterafvoer bevorderd en werd begrazing mogelijk.

³ DE CLERCQ, 1993.

⁴ TAVERNIER, 1974; SCHMOOK, 1965; informatie Stad Gent.

4. HISTORISCHE EN ARCHEOLOGISCHE SITUERING

4.1. Drongen

Verschillende archeologische vondsten wijzen op oude bewoning in het gebied. Tot nu toe lijken er in de prehistorie twee duidelijke bewoningskernen bestaan te hebben in Drongen: een eerste kern strekte zich uit op een alluviale opduiking te Valkenhuis, de tweede situeerde zich langsheen de Leieoever, nabij het huidige Heilig Huizeken.⁵ De vele veldprospecties leverden heel wat vondsten op die wijzen op een bijna ononderbroken bewoningsgeschiedenis vanaf het Mesolithicum tot in de late middeleeuwen. Beide sites bevonden zich zowel landschappelijk als bodemkundig op een zeer interessante plaats, maar vormden geen van beide de directe aanzet tot de ontwikkeling van de latere dorpskern.

Belangrijk voor deze ontwikkeling was wel de stichting van de abdij, waarschijnlijk in het begin van de 7de eeuw. Het is in relatie met deze Norbertijnerabdij dat Drongen zich als dorp in de loop van de geschiedenis verder ontwikkelde. Drongen was een oude heerlijkheid en behoorde oorspronkelijk toe aan de Graaf van Vlaanderen. Later gingen de vele heerlijkheden die ontstonden afhangen van de kasselrij van de Oudburg van Gent en het Markizaat Deinze. Vanaf de 11de eeuw viel het onder het huis van Aalst, later onder de heren van Kortrijk en nog enkele andere families. Ten oosten van het Drongense centrum is een middeleeuwse motte aangetroffen die mogelijk aangelegd werd de 12de eeuw in opdracht van Iwein van Aalst.⁶ Drongen werd verschillende malen geteisterd door oorlogen. Het gebied bleef lang relatief geïsoleerd tot in 1823 de Drongensesteenweg werd aangelegd die voor een eerste rechtstreekse verbinding zorgde met het stadscentrum van Gent. Later zorgden de spoorlijn Gent-Brugge en de aanleg van de autosnelweg E5, de latere A10/E40, voor een verder ontsluiting.

Het te onderzoeken gebied zelf, gelegen ten westen van het dorpscentrum, heeft een vrij hoog archeologisch potentieel.⁷ De zone rondom de Halewijnstationstraat wordt hoofdzakelijk gekenmerkt door landbouwgebied met enkelvoudige perceelnummers, wat inhoudt dat het archeologisch bodemarchief er nog niet verstoord werd. Bewoningssporen vanaf de prehistorie tot de middeleeuwen zijn dus mogelijk.

Belangrijk zijn de cirkelvormige structuren die via archeologische luchtfotografie door J. Semey en de Vakgroep Archeologie van de Universiteit Gent gedetecteerd werden in de zone Holisstraat-Elzendries. Mogelijk zijn het restanten van grafmonumenten uit de Bronstijd.

De voorziene spoorwegwerken grijpen ook in op het gehucht Elshout. Vermoedelijk was dit een in oorsprong Merovingische nederzetting van enkele boerderijen omheen een driehoekig driesplein. Buiten de dries en de ongevende bewoning behoorden ook akker- en weiland. Elshout was van het randkoutertype, wat betekent dat het gelegen was in de overgangszone tussen de hogere kouters en de lagere beekvalleien.

⁵ BOCKSTAEL & VAN DER HAEGEN, 1985; VAN DER HAEGEN, 1986; SEMEY & VANMOERKERKE, 1983.

⁶ LALEMAN & RAVESCHOT, 1981.

⁷ Informatie Stad Gent, Dienst Stadsarcheologie.

Tevens belangrijk voor de voorziene spoorwegwerken is de aanwijzing van het iets noordelijker gelegen gehucht Slindonk, ook Cleyndonck genoemd. Ook hier gaat het mogelijk om een oorspronkelijk Merovingische nederzetting met enkele hoeven omheen een dries. Een kaart van 1604 toont een eerder langwerpige plein begrensd door respectievelijk vier en tien hoeven. Ook bij deze nederzetting hoorden akkers en weiland.

Net als Elzendries en Slindonk wordt het gehucht Halewijn aanzien als een nederzetting van Merovingische oorsprong. Ze was echter minder gesloten en kende daarom een meer ingrijpende evolutie dan de andere, meer geïsoleerde, gehuchten. Het centrale driesplein was al in het begin van de 17de eeuw verdwenen, maar wordt soms op het tracé van de huidige Halewijnstationstraat gelokaliseerd, soms ten zuiden ervan. De bijhorende kouter naar de grens van Landegem toe wordt omschreven als een open akkerland met gegroepeerde repelpercelen. Halewijn werd voor een gedeelte vernietigd door de eerste aanleg van de spoorlijn.

4.2. Landegem

Ook in Landegem wijzen verschillende archeologische vondsten op een zeer vroege bewoning.⁸ De oudste vondsten, vuurstenen werktuigen, gaan terug tot het Mesolithicum. Uit het Neolithicum zijn naast vuurstenen werktuigen ook aardewerkfragmenten gekend die vermoedelijk behoren tot de zogenaamde Michelsbergcultuur en de Klokbeercultuur. De vondst van enkele bronzen voorwerpen en de verschillende grafheuvels die vanuit de lucht gelokaliseerd zijn wijzen op menselijke aanwezigheid in de Bronstijd. De kouters langsheen de Kale leverden sporen op van een IJzertijdsite van de La Tène-cultuur (circa 500 v.o.t.) en een kleine nederzetting uit de Romeinse tijd.

Het grondgebied Landegem was in de middeleeuwen verdeeld over vier heerlijkheden.⁹ Enkel het westelijke gedeelte met het dorpscentrum lag in het Land van Nevele, wat één van de belangrijkste heerlijkheden was van de kasselrij Oudburg in het graafschap Vlaanderen. Het werd bestuurd door de heren van Nevele, die in de 11de-12de eeuw in het centrum van Nevele woonden in een omwald versterkt kasteel in de buurt van de kerk. Van in de hoge middeleeuwen tot aan de Franse Revolutie is het land van Nevele zoals alle heerlijkheden achtereenvolgens in het bezit geweest van verschillende adellijke families. Net als Drongen had Nevele erg te lijden onder oorlogsgeweld in de 14de eeuw, de godsdienstoorlogen in 16de eeuw en beide wereldoorlogen.

Belangrijk voor het archeologisch onderzoek langsheen de spoorweg was de nabijheid van de Wildendries. Deze ligt aan de Wildebeek op de rand van de kouter. In de middeleeuwen was dit een gemeenschappelijk pleintje waarrond boerderijtjes geschaard waren. Achter de dries bevonden zich dan het landbouwland en de weilanden. Ook wat het gehuchtje Slindonk betreft strekte een deel van het bijhorende akkerland zich uit op het Landegemse deel van de voorziene spoorwegwerken. Op deze gunstig gelegen hogere delen van het landschap kunnen zeker ook oudere sporen verwacht worden.

⁸ DE CLERCQ, 1993.

⁹ VAN ROMPAEY, 1975.

5. ONDERZOEKSMETHODE

Voorafgaand aan het archeologisch onderzoek werd de werkzone waarbinnen de proefsleuven konden aangelegd worden afgebakend met witte houten paaltjes. De 2m-brede sleuven werden in een lange lijn zowel aan de noordzijde als aan de zuidzijde van de spoorweg aangelegd, min of meer evenwijdig met de spoorlijn. Het tracé werd op enkele plaatsen onderbroken wegens de aanwezigheid van obstakels zoals wegen en grachten, die niet werden doorsneden met de proefsleuven (zie bijgevoegd uitvouwblad).

Voor het afgraven werd gebruik gemaakt van een rupskraan met platte bak en een bakbreedte van 2m. In totaal werden veertien sleuven aan de zuidzijde en zestien sleuven aan de noordzijde gegraven, wat ongeveer overeen komt met 5400 lopende meter proefsleuven. Na een eerste evaluatie op het terrein werd in samenspraak met Marie-Christine Laleman (Stad Gent) en David Vanhee (Kale-Leie Archeologische Dienst) besloten om drie zones nader te onderzoeken onder de vorm van kijkvensters: één op grondgebied van Drongen (47 op 8m) en twee op grondgebied van Landegem (54 op 4m en 75 op 8m).

Met de kraan werd de bodem afgegraven tot op het archeologisch relevante niveau, waar de sporen zichtbaar werden. Het afgraven werd telkens door de archeologen begeleid om enerzijds te verzekeren dat de juiste diepte werd bekomen, maar ook om onmiddellijk de sporen te kunnen opschaven, nummeren, fotograferen en aflijnen. De sporen werden vervolgens beschreven en ingetekend op millimeterpapier op schaal 1/50. Van alle sporen werd tevens een coupe gegraven, die werd eveneens gefotografeerd, beschreven en ingetekend op schaal 1/20. In iedere sleuf werd minimaal één wandprofiel schoongemaakt, gefotografeerd en ingetekend op schaal 1/20. Een landmeter-topograaf stond in voor het georefereren van het terrein, het inmeten van de omtrek van de proefsleuven en kijkvensters en het bepalen van de hoogte van het terrein en de afgegraven niveaus (in TAW).

Voor de registratie van de sporen en het benoemen van de foto's werd voor deze proefsleuven campagne de code DGLG09 (DronGen-LandeGem 2009) gebruikt. De sleuven kregen een letter en een nummer: voor de zuidzijde was dit A (A1 tot en met A14), voor de noordzijde B (B1 tot en met B16). De kijkvensters kregen de afkorting KV. De nummering van de sporen was oplopend vanaf sleuf A1 tot A14, en begon opnieuw bij spoor 1 in sleuf B1. De gerecupereerde vondsten werden volgens context ingezameld, genummerd, gewassen en gedetermineerd. De vondstzakjes werden voorzien van fiches met daarop de vermelding van het sleuf-, spoor- en vondstnummer en een korte beschrijving van de aard van het materiaal. De digitalisering van de grondplannen gebeurde met behulp van Autocad en Adobe Illustrator. De sporenlijst, vondstenlijst, fotolijst en tekeningenlijst zijn achteraan dit rapport terug te vinden bij de inventarissen.

Een moeilijkheid die zich stelde tijdens de werkzaamheden waren de weersomstandigheden. Een zeer warme periode met grote droogte zorgde ervoor dat de bodem met de (vaak kleiige) sporen volledig uitdroogde, wat het opschaven erg bemoeilijkte. Door de hevige regenval op andere dagen en de slechte drainage van de natte gronden kwamen bepaalde sleuven gedeeltelijk onder water te staan, wat verder werken op die plaatsen tijdelijk onmogelijk maakte.

6. RESULTATEN

6.1. Sleuven ten zuiden van het spoorwegtracé

- **Sleuf A1 en Kijkvenster 1**

- **Algemeen**

Proefsleuf A1 begint aan de brug van de Holisstraat en loopt door tot het groententuintje aan de Rabauwstraat (zie figuur 1). Dit komt overeen met perceel 321d op de kadasterkaart. Deze zone was voor het onderzoek in gebruik als akkerland, deels als maïsveld, deels als graanveld. Door de hoeveelheid en aard van de sporen werd besloten in het uiterste westen van de sleuf bijkomend een kijkvenster aan te leggen (zie figuur 4). De lengte van de sleuf bedraagt zo'n 300m. Het kijkvenster heeft een lengte van 60m en een breedte van 8m. Het maaiveld bevond zich op +9,50m TAW in het oosten en +8,40m TAW in het westen; de TAW-waarde van het opgravingsvlak varieerde van +8,80 m in het oosten van de sleuf tot +7,05m in het westen.

- **Stratigrafie**

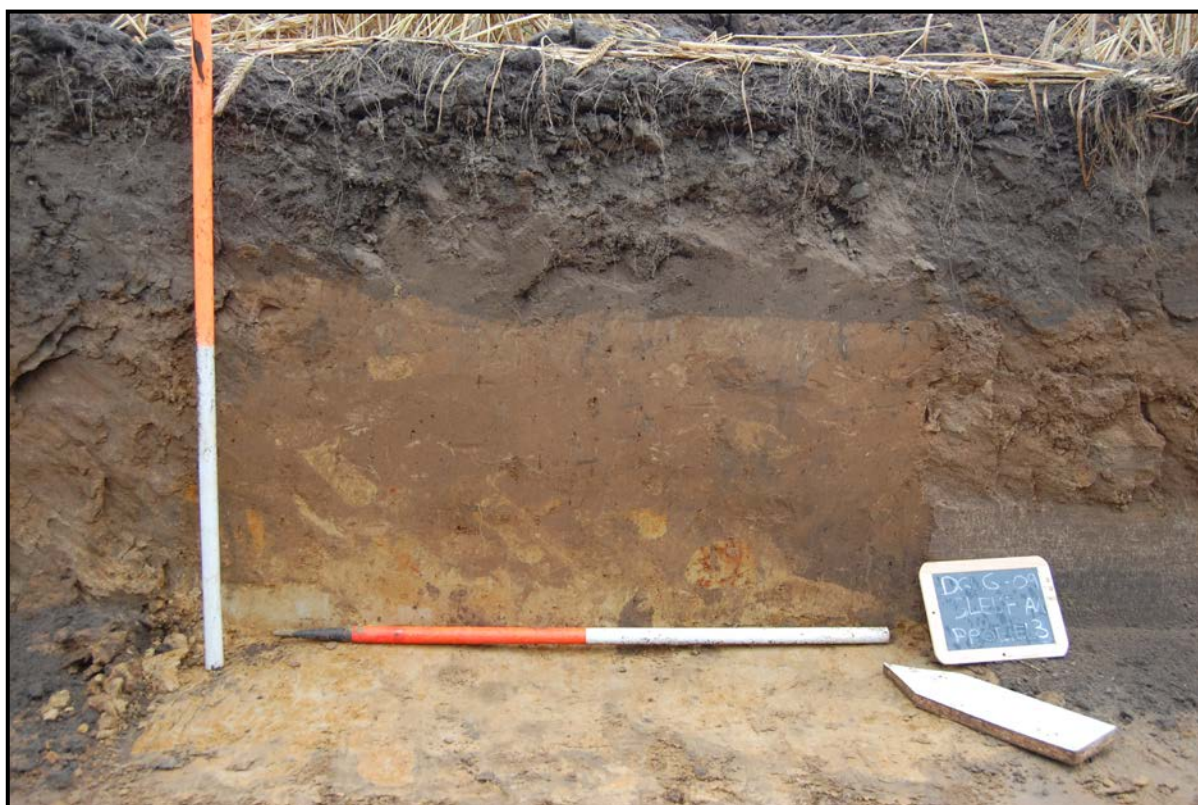
Zoals de bodemkaart van Vlaanderen aangeeft werd de oostelijke 105m van de sleuf gekenmerkt door een droge lemige zandbodem met sterk gevlekte verbrokkelde textuur B-horizont (zie figuur 5). De donkere grijsbruine A-horizont (ploeglaag) kende een dikte van 50cm. De bruine textuur B-horizont was 30 tot 40cm dik en vertoonde bleke zandige grijsbeige vlekken. Naar het westen toe veranderde de bodem naar een matig droge lichte zandleembodem met sterk gevlekte verbrokkelde textuur B-horizont (zie figuur 6). De donkere grijsbruine A-horizont van 30 tot 40cm dikte rustte op een bruine textuur B-horizont van 30 tot 50cm dik. Deze textuur B vertoonde vele oranjebeige vlekken.

Figuur 4: Zicht op kijkvenster 1 vanuit het westen.

Figuur 5: Wandprofiel 1, droge lemige zandbodem met gevlekte, verbrokkelde textuur B-horizont (type Sbc).

Figuur 6: Wandprofiel 3, matig droge lichte zandleembodem met sterk gevlekte verbrokkelde textuur B-horizont (type Pcc).

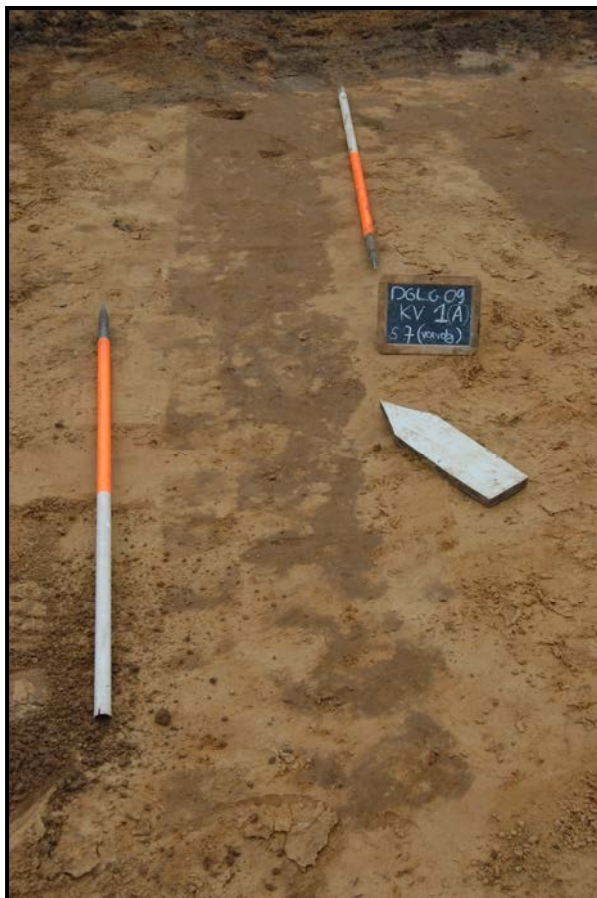
○ **Voornaamste sporen**

In de zone van het kijkvenster werden greppels, een gracht, een paalspoor en vele kuilen aangesneden.

De parallelle greppels (S1, S6, S7 (zie figuur 7), S8, S10, S12 en S240) waren aangelegd in noordoost-zuidwestelijke richting, en dit op zeer korte afstand van elkaar. Greppel S238 was de enige met een noordwest-zuidoost oriëntering. De vulling bestond steeds uit grijsbruin lemig zand, vaak met veel moederbodemvermenging. De breedte bedroeg gemiddeld 30cm, de diepte was nooit meer dan 12cm.

Spoor 19 was de enige gracht in het kijkvenster (zie figuren 8 en 9). Dit noordoost-zuidwest gericht spoor had een breedte van 1m en een diepte van 34cm. In de grijsbruine tot bruine vulling waren enkele inclusies moederbodem en roestkleurige spikkels zichtbaar.

Spoor 244 kan waarschijnlijk beschouwd worden als een paalkuil (zie figuren 12 en 13). Deze bereikte een diepte van circa 75cm. In profiel was bovenaan een grijsbruine tot bruine laag zichtbaar, met daaronder een grijzere laag. Het spoor, dat oversneden werd door kuil S243, was vrij houtskoolrijk.

Figuur 7: Greppel S7 in kijkvenster 1.

Figuur 8: Gracht S19 in kijkvenster 1.

Figuur 9: Coupe op gracht S19 in kijkvenster 1.

Wat de andere kuilen betreft, kon op basis van het uitzicht en de vulling een onderscheid gemaakt worden in hoofdzakelijk twee types.

Een eerste type werd gekenmerkt door een vrij homogene grijsbruine vulling, soms met enkele vlekjes moederbodem, en een scherpe aflijning. Vaak waren in het profiel ook houtskoolspikkels en kleine brokjes baksteen zichtbaar. Hiertoe behoren sporen S3, S4, S5, S9, S232, S234 (zie figuur 10), S236, S237 (zie figuur 11), S241 (zie figuur 14) en S243 (zie figuren 12 en 13). Met uitzondering van kuil S241, die te volgen was tot een diepte van 75cm, waren al deze sporen vrij ondiep bewaard. De vorm varieerde van rond of ovaal tot rechthoekig of vierkant.

De overige kuilen toonden een vrij bleke grijsbruine vulling en waren veel minder scherp afgeijnd. Ze bevatten meestal enkele spikkels houtskool. Tot dit type behoorden de sporen S2, S13 (zie figuur 15), S14, S15 (zie figuren 16 en 17), S16, S17/242 (zie figuren 18 en 19), S18, S235 en S239 (zie figuur 20). Het ging steeds om eenvoudige afgeronde kuilen, zonder echte gelaagdheid. De diepte varieerde tussen 10 en 30cm. Enkel spoor S17/442 week hiervan af. Het was 50cm diep, 4,50m op 4m groot en had een zeer grillige ovale vorm. Centraal bestond het spoor uit moederbodem. De 20 tot 50cm-brede grijsbruine band daaromheen werd breder naar het noordoosten toe. Daar bedroeg de maximale breedte 1,50m. Het gaat hier hoogstwaarschijnlijk om een boomval. Sporen 232 en S233 waren vermoedelijk niet antropogeen van aard.

Figuur 10: Kuil S234 in kijkvenster 1.

Figuur 11: Kuil S237 in kijkvenster 1.

Figuur 12: Kuil S243 en paalkuil S244 in kijkvenster 1.

Figuur 13: Coupe op kuil S243 en paalspoor S244 in kijkvenster 1.

Figuur 14: Coupe op kuil S241 in kijkvenster 1.

Figuur 15: Kuil S13 in kijkvenster 1.

Figuur 16: Kuil S15 in kijkvenster 1.

Figuur 17: Coupe op kuil S15 in kijkvenster 1.

Figuur 18: Windval S17/242 in kijkvenster 1.

Figuur 19: Coupe op windval S17/242 in kijkvenster 1.

Figuur 20: Coupe op kuil S239 in kijkvenster 1.

Ook het gedeelte van de sleuf ten westen van het kijkvenster bevatte veel sporen. Hierbij konden vier types vullingen onderscheiden worden.

In de eerste 120m ten westen van het kijkvenster hadden de sporen voornamelijk een homogene grijsbruine vulling, soms met enkele vlekjes moederbodem, houtskoolspikkels en brokjes baksteen erin vervat. Ze waren scherp afgelijnd. Kuilen S20, S21 en S30 bevonden zich grotendeels onder de sleufwand. De ronde paalkuil S22 had een diameter van 20cm en een diepte van 22cm. Gracht S40 was circa 4m breed en 70cm diep en had een noord-zuid oriëntatie (zie figuur 25). Gracht S37 was 7m breed en werd breder naar het noordoosten toe. Sporen S23, S24 en S27 behoorden vermoedelijk tot eenzelfde gracht (zie figuur 22). Deze was noordwest-zuidoost georiënteerd en maakte dan een hoek van 90 graden in zuidwestelijke richting. De breedte van het oost-west gerichte deel bedroeg 1,30m, de diepte ongeveer 45cm. Het noord-oost georiënteerde deel was iets smaller en minder diep met een breedte van 1,15m en een diepte van circa 30cm. Drie sporen hadden duidelijk een veel blekere grijsbruine vulling en waren veel minder scherp afgelijnd, namelijk kuilen S28, S29 en S39. De diepte bedroeg respectievelijk 30cm, 14cm en 8cm. Kuil S28 werd oversneden door gracht S23/S24/S27 (zie figuren 23 en 24). Beide types spoorvullingen kwamen ook voor in kijkvenster 1.

Meer westwaarts in de sleuf domineerden twee andere soorten vullingen. Een eerste werd gekenmerkt door een donkere bruinigrijze kleur, soms vrij veel moederbodemvermenging en een scherpe aflijning. Kuilen met deze vulling waren sporen S31 en S52. De ondiepe ronde paalsporen S32, S33 en S34 hadden een onderlinge afstand van 1m. Paalsporen S52, S53A,

S53B, S54, S55, S56 en S58 vormden een cluster met vele oversnijdingen. Paalspoor S66 was vervat in een pakket met veel moederbodem. De greppels met deze vulling waren sporen S38, S48 en S57. Ze hadden steeds een noordoost-zuidwest oriëntatie en waren ondiep bewaard. Gracht S36 was 1m breed en slechts tot 3cm diepte bewaard. Sporen S61 en S62 leken samen te vloeien tot één noordwest-zuidoost gerichte gracht die echter deels onder de sleufwand verborgen bleef. De maximale diepte bedroeg 22cm.

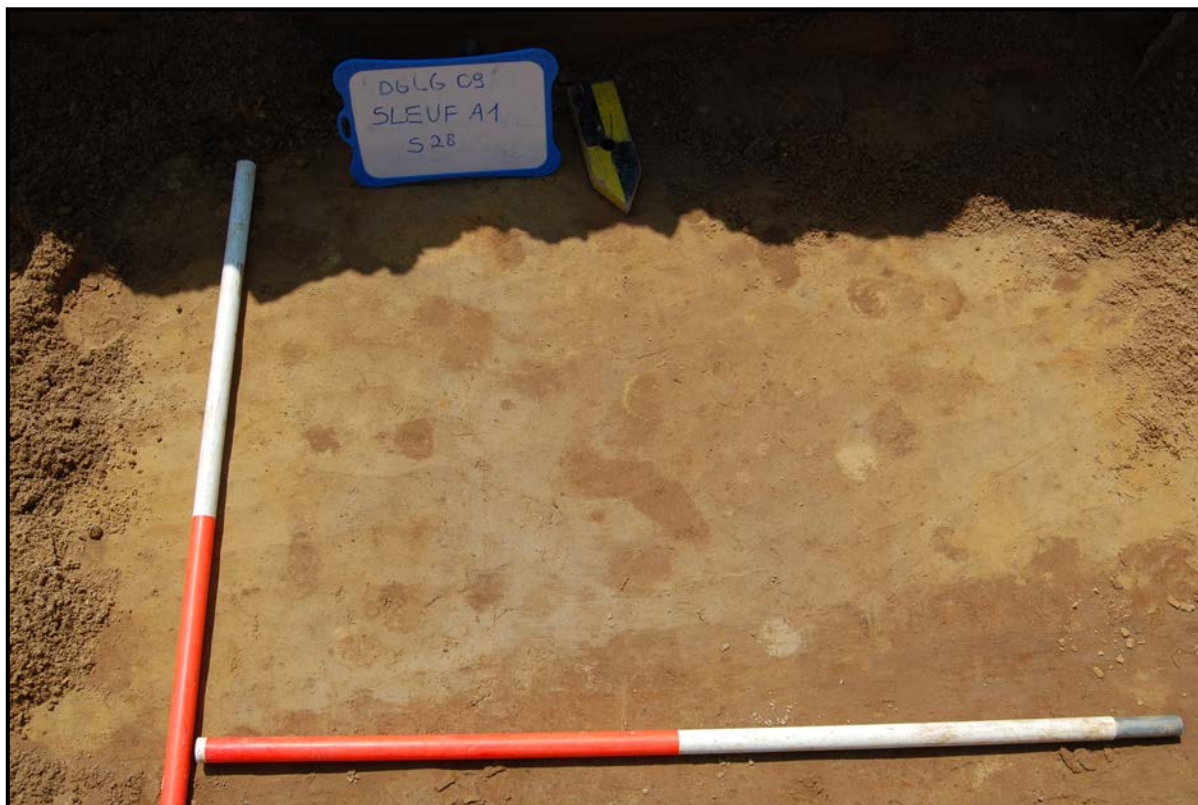
De overige sporen hadden een iets minder donkere bruingrijze vulling met heel wat roestkleurige vlekjes en soms een beetje moederbodem en stukjes baksteen. Greppels S41, S42 en S44 waren noord-zuid georiënteerd en waren slechts oppervlakkig bewaard. Sporen 45, S46 en S47 maakten deel uit van eenzelfde oost-west gerichte gracht. Deze was ongeveer 1,30m breed en bereikte een diepte van 20cm. De oost-west gerichte gracht S49 was dan weer 1,70m breed en 12cm diep. De ronde paalkuil S81 had een diameter van circa 30cm en was 12cm diep. Verder waren er nog een achttiental kleine en grote kuilen met deze vulling aanwezig. Spoor 43 viel op door de smalle H-vorm en bleekgrijze kleur (zie figuur 27).

Figuur 21: Zicht op het westelijke deel van sleuf A1.

Figuur 22: Gracht S27 in sleuf A1.

Figuur 23: Kuil S28, oversneden door gracht S27.

Figuur 24: Coupe op kuil S28 die oversneden wordt door gracht S27 in sleuf A1.

Figuur 25: Coupe op gracht S40 in sleuf A1.

Figuur 26: Paalkuil S35 in sleuf A1.

Figuur 27: Spoor 43 in sleuf A1.

Figuur 28: Coupe op greppel S61/S62 in sleuf A1.

- **Sleuven A2, A3, A4 en A5**

- **Algemeen**

Sleuven A2, A3, A4 en A5 situeerden zich tussen de Rabauwstraat en de Halewijnstationstraat. Ze werden telkens gescheiden door een perceelsgracht. Het gebied was in gebruik als weiland. Op de kadasterkaart kwam sleuf A2 overeen met percelen 141b, 145b en 145c, A3 met 147c en 156a, A4 met 67a, 68c, 150a en 155a, A5 met 54a en 55. De lengte van de sleuven bedroeg respectievelijk 141m, 94m, 225m en 338m. De TAW-waarden bleven min of meer gelijk. Ze schommelden tussen +6,50m en +6,95m TAW voor het maaiveld en +6,00m en +6,33m TAW voor het opgravingsvlak.

- **Stratigrafie**

De bodem in deze sleuven verschilde heel sterk met deze in sleuf A1. Het waren zeer natte zandleemgronden met veel reductie- en roestverschijnselen. Onder de circa 25cm-dikke bovenlaag was een overgangshorizont zichtbaar van ongeveer 20cm, met daaronder duidelijke roestverschijnselen (zie figuren 31 en 32). Enkel het westelijke deel van sleuf A5 was iets droger. De matig natte zandleembodem toont een laag recent geërodeerd sediment, met daaronder een bedolven textuur B (zie figuur 33).

Figuur 29: Zicht op sleuf A2 vanuit het oosten.

Figuur 30: Zicht op sleuf A4 vanuit het oosten.

Figuur 31: Wandprofiel 2 in sleuf A3: zeer natte zandleemgrond met reductiehorizont (type Lep).

Figuur 32: Wandprofiel 1 in sleuf A5: zeer natte zandleemgrond met reductiehorizont (type Lep).

Figuur 33: Wandprofiel 2 in sleuf A5: matig natte zandleemgronden zonder profielontwikkeling (type Ldp).

○ Sporen

Sleuf A2 leverde negen sporen op (S84 tot S92), sleuf A3 twaalf sporen (S93 tot SS104), sleuf A4 vijf sporen (S105 tot S114) en sleuf A5 zeventien sporen (S115 tot S131). Het gaat daarbij voornamelijk om greppels en grachten. Daarnaast werden ook enkele kuilen aangesneden.

De sporen in sleuf A2 bestonden uit zes kuilen, twee greppels en één gracht. Alle sporen hadden een donkergrijze kleiige vulling met veel roestvlekken. Enkel kuil S84 week daarvan af, met een homogene donkerbruine en kleiige vulling (zie figuur 34).

Binnen sleuf A3 werden twaalf sporen aangeduid, voornamelijk greppels en grachten, maar ook drie kuilen. Gracht S99 was 1,55m breed en bereikte een diepte van 56cm (zie figuur 39), gracht S102 was 1,40m breed en 60cm diep, en gracht S104 gemiddeld 1,75m breed en 46cm diep (zie figuur 40). De greppels waren steeds vrij ondiep bewaard, net als de kuilen. De oriëntatie van de greppels en grachten was meestal noordwest-zuidoost, behalve deze van gracht S104 die een noord-zuid-oriëntatie kende en greppels S95 en S96 die eerder noordoost-zuidwest gericht waren. Met uitzondering van de rechthoekige kuilen S93 en S94, die een oranjebruine kleur hadden met enkele roestkleurige spikkels (zie figuur 41), vertoonden alle sporen een zeer gelijkaardige vulling. Deze bestond uit een kleiige donkergrijze vulling met daarin vele roestkleurige vlekken. Bij de grachten trad meestal een bepaalde gelaagdheid op: een blauwgrijze tot donkergrijze vulling met bovenaan een roestkleurige laag.

Sleuf A4 bevatte enkel vijf grachten. Buiten gracht S112/S113/S114 (zie figuur 42) , die noord-zuid gericht was, hadden ze alle een noordwest-zuidoost oriëntatie. De breedte van de grachten varieerde van 75cm tot 2,45m. Gracht S105 was slechts ondiep bewaard, de andere hadden een diepte tussen 35 en 40cm. De vulling kende eenzelfde gelaagdheid als de grachten in sleuven A2 en A3, met uitzondering van spoor S108/S109/S110/S111 die geen roestkleurige band vertoonde.

De meeste sporen in sleuf A5 waren greppels. De breedte varieerde tussen 25 en 80cm. Ze waren steeds ondiep bewaard. Twee soorten vulling konden onderscheiden worden: enerzijds de typische donkergrijze vulling met roestkleurige vlekken die ook bij de sporen in sleuven A2, A3 en A4 zichtbaar was, anderzijds een bruine vulling met daarin vlekjes moederbodem en kleine roestkleurige spikkels vervat. De meerderheid van deze greppels kende een noordwest-zuidoost oriëntatie, met uitzondering van de noordoost-zuidwest gerichte sporen S115 en S117 en het noord-zuid gerichte spoor S116. Daarnaast werd ook een 1,20m-brede gracht aangesneden met donkerbruine vulling en noordoost-zuidwest oriëntatie, alsook vijf kuilen. De rechthoekige kuil S118 had een donkere bruinzwarte vulling, de vierkante kuil S129 een grijze vulling met zeer veel roestkleurige vlekken, afgeronde kuilen S130 en S131 waren eveneens grijs maar vertoonden minder roestvlekken. Ook deze kuilen waren slechts vrij ondiep bewaard gebleven.

Figuur 34: Kuil S84 in sleuf A2.

Figuur 35: Kuil S89 in sleuf A2.

Figuur 36: Kuil S86 wordt oversneden door greppel S87 in sleuf A2.

Figuur 37: Gracht S91 in sleuf A2.

Figuur 38: Greppel S101 in sleuf A3.

Figuur 39: Coupe op gracht S99 in sleuf A3.

Figuur 40: Gracht S104 in sleuf A3.

Figuur 41: Kuilen S93 en S94 in sleuf A3.

Figuur 42: Coupe op gracht S112/S113/S114 in sleuf A4.

Figuur 43: Coupe op greppel S126 in sleuf A5.

- **Sleuf A6**

- **Algemeen**

Tussen sleuven A5 en A6 lag de Halewijnstationstraat. Sleuf A6 liep verder parallel aan deze straat, over een lengte van 109m. Het terrein was in gebruik als weiland. In het oosten van de sleuf bevond het maaiveld zich op +6,85m TAW en het opgravingsvlak op +6,05m TAW; in het westen op respectievelijk +6,45m en +5,95m TAW.

- **Stratigrafie**

Net als bij het westelijke uiteinde van sleuf A5 bestond de bodem in deze sleuf uit matig natte zandleem zonder profielontwikkeling. Onder de donkere grijsbruine bovenlaag was een 30 à 35 cm dikke bruingrijze laag zichtbaar met veel roestkleurige vlekjes (zie figuur 45).

- **Voornaamste sporen**

In sleuf A6 werden zes sporen aangeduid (S132 tot S137). Sporen S133 en S137 bleken na couperen echter natuurlijk van aard. Sporen S132 en S134 waren noordoost-zuidwest georiënteerde grachten, met een respectievelijke breedte van 1,15m en 95cm (zie figuren 46 en 47). Beiden waren tot een diepte van 20cm bewaard gebleven. Spoor S135 was een grotendeels in de wand gelegen kuil. De aard en diepte van spoor S136 kon niet bepaald worden door de grote wateroverlast. Alle sporen werden gekenmerkt door een bruingrijze vulling met vele roestkleurige vlekjes.

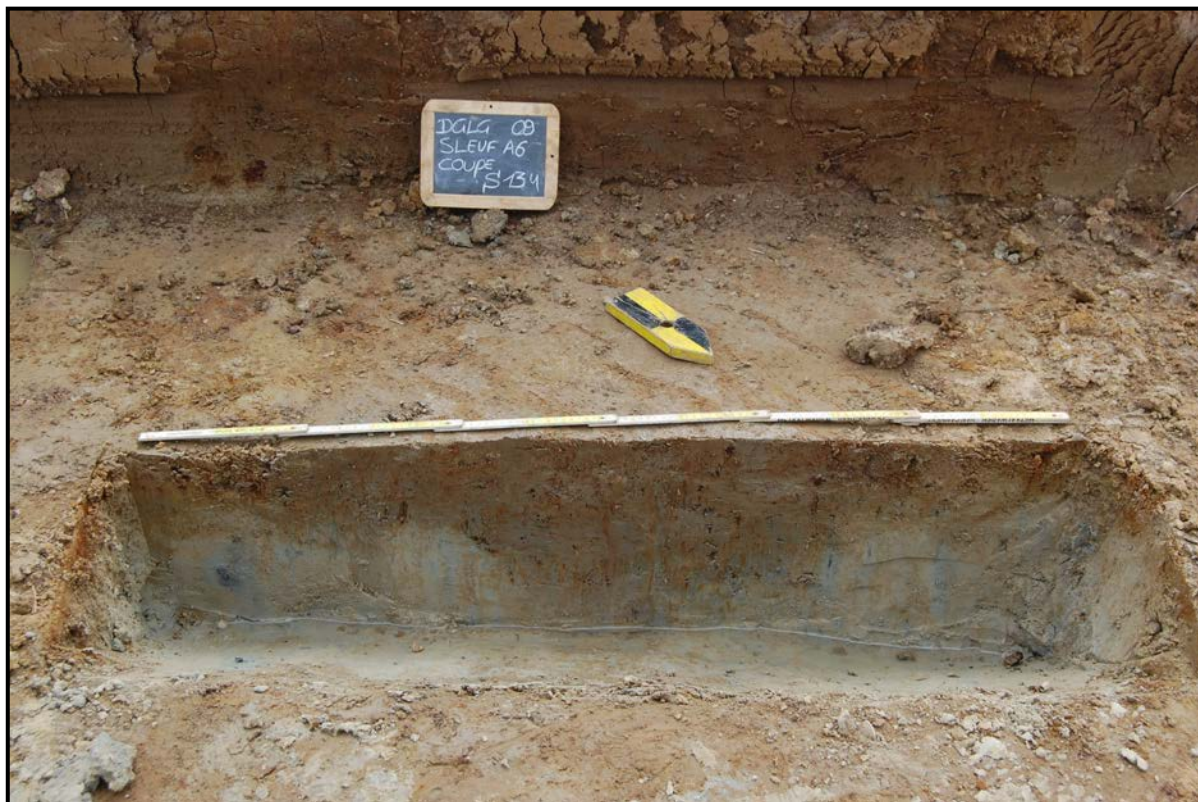
Figuur 44: Zicht op sleuf A6 vanuit het oosten.

Figuur 45: Wandprofiel 1: matig natte zandleembodem zonder profielontwikkeling (type Ldp).

Figuur 46: Gracht S132 in sleuf A6.

Figuur 47: Coupe op gracht S134 in sleuf A6.

- **Sleuf A7**

- **Algemeen**

Deze sleuf werd van sleuf A6 gescheiden door een gracht. Op het kadasterplan behoorde deze zone, die in gebruik was als grasveld, tot perceel 362a. De lengte van de sleuf bedroeg 38m. Het maaiveld lag op circa +6,50m TAW, het opgravingsvlak op circa +5,95m TAW. De grond bleek ernstig verstoord.

- **Stratigrafie**

Door de grote verstoring was er niets meer te zien van de oorspronkelijke bodemgelaagdheid.

- **Voornaamste sporen**

In deze sleuf werden geen sporen aangetroffen.

Figuur 48: Zicht op sleuf A7 vanuit het oosten.

- **Sleuven A8 en A9**

- **Algemeen**

Sleuven A8 en A9 bevonden zich ter hoogte van de plaats waar het huidige spoorwegtracé het breedst is, aan de brug van de Halewijnstationstraat. Sleuf A8 werd van A7 gescheiden door een landweg. Tussen A8 en A9 liep een gracht. De kadastrale gegevens van dit terrein, dat als weiland in gebruik was, zijn 363b en 365b voor sleuf A8, en 372b voor sleuf A9. De lengte van de sleuven bedroeg respectievelijk 171m en 355m. De gemiddelde TAW-waarde van het maaiveld bedroeg ongeveer +6,5m TAW. Het niveau van de sporen werd bereikt na 50 cm.

- **Stratigrafie**

De donker grijsbruine bovengrond was slechts 15cm dik. De overgangshorizont was bleek bruingrijs en vertoonde roestverschijnselen. Daaronder was een donker blauwgrijze laag zichtbaar met roestkleurige vlekjes (zie figuur 51).

Figuur 49: Zicht op sleuf A8 vanuit het oosten.

Figuur 50: Zicht op sleuf A9 vanuit het westen.

Figuur 51: Wandprofiel 1 in sleuf A8: natte zandleembodem (type Lfp)

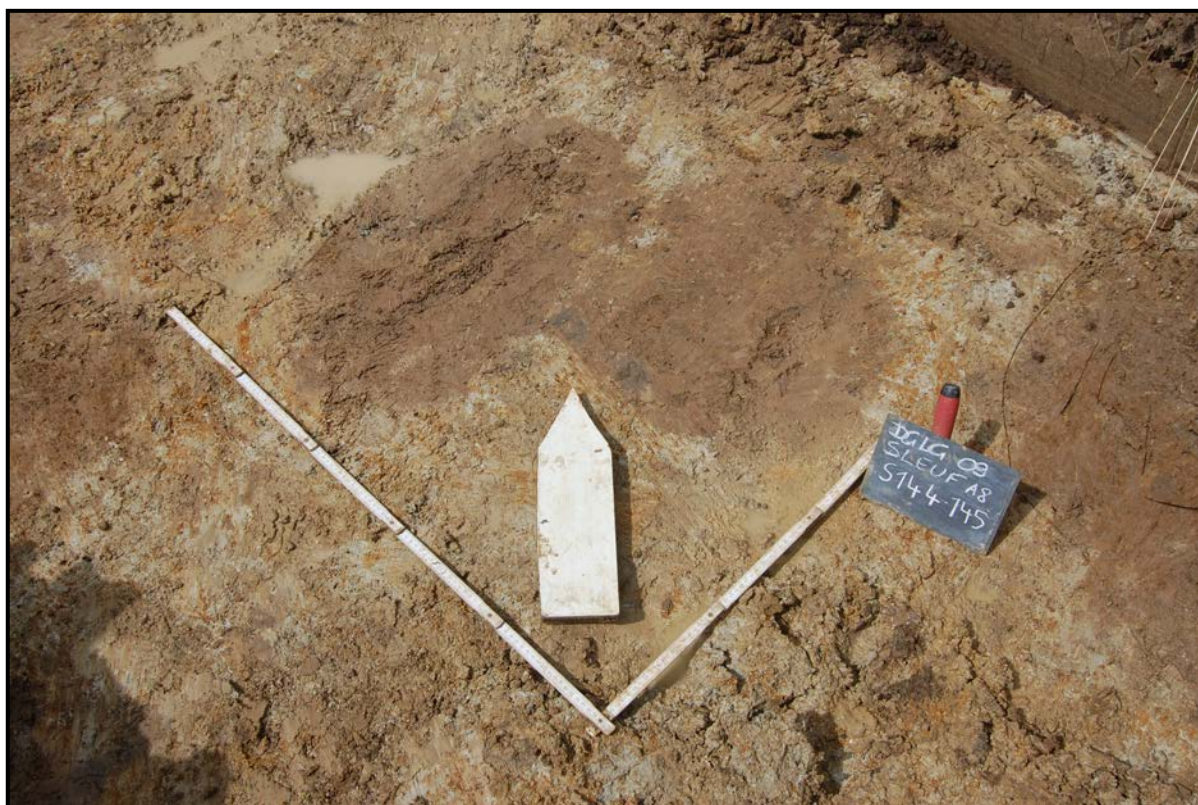
○ Voornaamste sporen

Sleuf A8 leverde negentien sporen op (S138 tot S156), meer bepaald twee grachten en zeventien kuilen. Gracht S138 was slechts ondiep bewaard en had een breedte van 1,55m. De bleke grijsbruine vulling bevatte vele ijzerbrokjes. Gracht S155 had een iets bruinere vulling met enkele roestkleurige spikkels. Dit spoor ging circa 30cm diep en was 1m breed (zie figuur 52). Beide grachten waren noordoost-zuidwest georiënteerd. Tussen de grachten waren twee concentraties van kuilen zichtbaar. Deze kuilen leken elkaar niet te oversnijden. Ze waren meestal vrij ondiep en kenmerkten zich door een zeer gelijkaardige vulling, namelijk grijsbruin en kleiig met enkele roestkleurige vlekjes. Meer westelijk van deze concentraties werden nog twee kuilen aangetroffen die zich onderscheidden door een ietwat ander vulling: donkergrijs en kleiig met veel roestkleurige vlekjes.

In sleuf A9 werden zevenentwintig sporen aangesneden (S157 tot S185), waaronder tien grachten, twee greppels, twaalf kuilen en twee mogelijke paalsporen. Spoor S169 was vermoedelijk niet antropogeen van aard. In tegenstelling tot in sleuf A8 waren hier geen echte concentraties zichtbaar. De sporen lagen verspreid over de hele sleuf. De aard van de sporen was dan wel weer zeer gelijkaardig. Ze hadden overwegend een grijsbruine kleiige vulling met roestkleurige vlekken. Ook hier waren ze slechts ondiep bewaard. De gemiddelde breedte van de grachten lag tussen 1m en 1,20m. Gracht S159 was 6,30m breed. Greppels S160 en S179 waren smaller, met een breedte van respectievelijk 70cm en 30cm. Met uitzondering van de noordwest-zuidoost gerichte greppel S160 en grachten S174/S175 en S176/S177, hadden alle grachten een noordoost-zuidwest oriëntatie. De min of meer vierkante paalsporen S183 en S184 hadden een diameter van circa 24cm (zie figuur 56) . Hun vulling was vrij donker grijsbruin; de diepte bedroeg 12cm.

Figuur 52: Coupe op gracht S155 in sleuf A8.

Figuur 53: Kuilen S144 en S155 in sleuf A8.

Figuur 54: Coupe op kuil S154 in sleuf A8.

Figuur 55: Gracht S173 in sleuf A9.

Figuur 56: Paalkuil S184 in sleuf A9.

- **Sleuven A10 en A11**

- **Algemeen**

Sleuf A10 was van A9 gescheiden door een perceelsgracht. Tussen sleuf A10 en A11 bevond zich een bovengrondse waterconstructie met een buis onder de spoorweg. Het terrein deed deels dienst als maïsveld, deels als aardbeiplantage. De kadastrale gegevens waren 471c en 577e voor A10 en 478e, 480c en 481b voor A11. De lengte van de sleuven bedroeg respectievelijk 182m en 200m. Voor sleuf A10 bedroeg de gemiddelde TAW-waarde van het maaiveld ongeveer +6,7m, deze van het opgravingsvlak +6,10m. Ter hoogte van sleuf A11 helde het terrein iets naar omhoog in de richting van de Musschaverstraat, met waarden van +6,7m naar +7m TAW voor het maaiveld, en +5,9m tot +6,55m TAW voor het opgravingsvlak.

- **Stratigrafie**

Deze sleuven werden gekenmerkt door een matig natte zandleembodem zonder profielontwikkeling. De donker grijsbruine bouwvoor was zo'n 30cm dik, net als de onderliggende bruine laag. Deze laag bevat redelijk wat vlekken beige moederbodem (zie figuur 59).

Figuur 57: Zicht op sleuf A10 vanuit het westen.

Figuur 58: Zicht op sleuf A11 vanuit het westen.

Figuur 59: Wandprofiel 1 in sleuf A11: matig natte zandleembodem zonder profielontwikkeling (type Ldp).

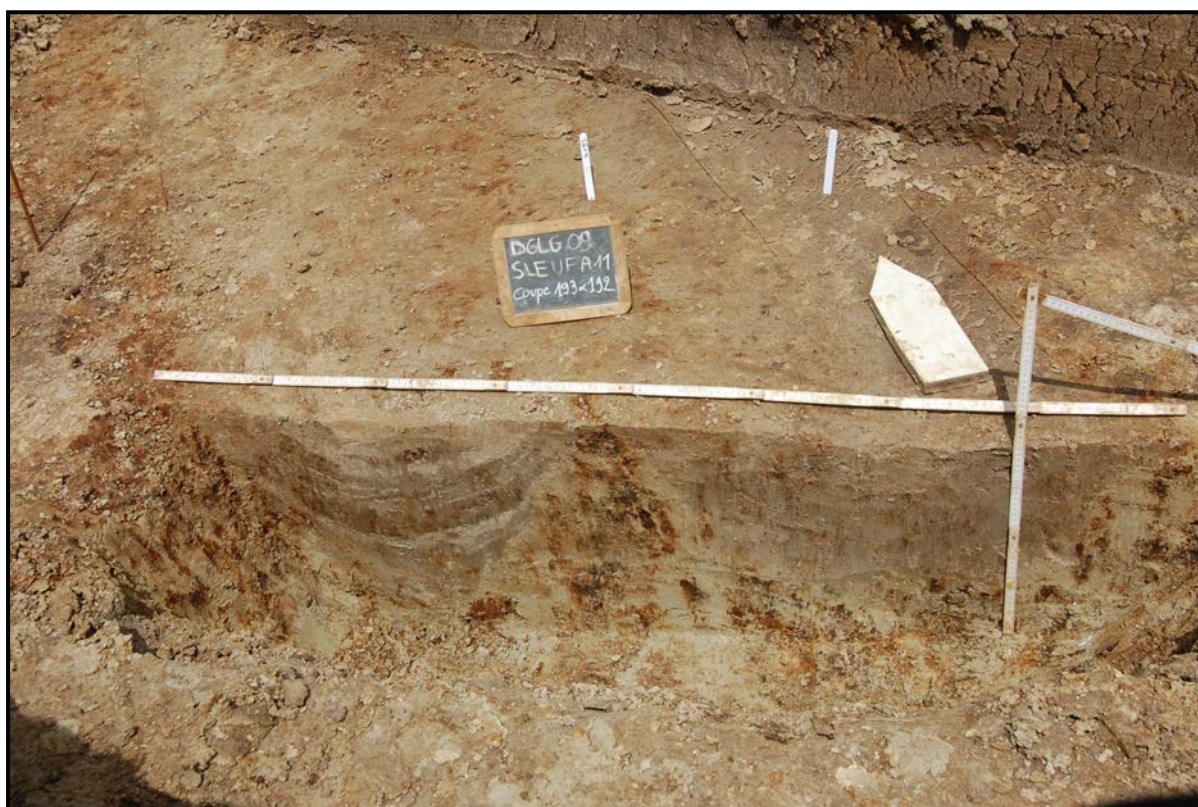
○ Voornaamste sporen

In sleuf A10 werden zes grondverkleuringen aangeduid als mogelijke sporen. Na couperen bleken enkel S186 en S191 met zekerheid een menselijke oorsprong te hebben. De andere sporen waren vermoedelijk eerder als natuurlijke verschijnselen te beschouwen. S187 was een 15cm-diepe kuil. De grijze vulling bevatte enkele roestkleurige vlekken. S191 was een noordoost-zuidwest georiënteerde gracht met een grijze kleiige vulling die roestkleurige vlekjes vertoonde. Deze gracht was 1,40m breed en was bewaard tot een diepte van 40cm (zie figuur 60).

Sleuf A11 leverde acht sporen op, allen greppels of grachtjes. Enkel S195 was mogelijk eerder als een kuil te beschouwen. De grachten/greppels waren steeds noordoost-zuidwest georiënteerd, met uitzondering van gracht S196/S194, die een noord-zuid oriëntatie kende. De breedte van de grachten varieerde sterk: van 25cm voor S194 tot 7,10m voor S199. Grachten S192 en S193 en kuil S195 werden gekenmerkt door een vrij bleke bruingrijze kleiige vulling met roestkleurige vlekjes (zie figuur 61). De vulling van grachten S196, S197 en S198 was gelijkaardig maar had een donkergrijze kleur (zie figuur 62).

Figuur 60: Coupe op gracht S191 in sleuf A10.

Figuur 61: Coupe op grachten S193 en S192 in sleuf A11.

Figuur 62: Coupe op gracht S198 in sleuf A11.

- **Sleuf A12 en Kijkvenster 2**

- **Algemeen**

Ten westen van de Musschaverstraat werd een zone niet afgegraven wegens te erg verstoord en te dicht bij de spoorweg. Sleuf A12 begon achter de boerderij die op de hoek van die straat gelegen is. Op het eerste deel van het terrein bevond zich een maïsveld, terwijl de zone verderop dienst deed als weiland. De lengte van de sleuf bedroeg 405m. Later werd de sleuf plaatselijk nog wat verbreed voor verder onderzoek, meer bepaald tussen aanduiding 6 en 7, tussen K60 en K61, langs de sporen. Dit kijkvenster was 54m lang en 3,80m breed. Het terrein liep op in westelijke richting, met TAW-waarden van +7m naar +8,15m voor het maïsveld, en +6,3m tot +7,6m TAW voor het opgravingsvlak.

- **Stratigrafie**

De bodem bestond uit matig droge lichte zandleem. Onder de 40cm dikke grijsbruine ploeglaag is een gevlekte en verbrokkelde textuur B-horizont zichtbaar. Deze heeft een bruinbeige kleur, en een dikte die varieert tussen 15 en 30cm (zie figuur 65).

Figuur 63: Zicht op sleuf A12 vanuit het oosten.

Figuur 64: Zicht op kijkvenster 2 vanuit het westen.

Figuur 65: Wandprofiel 2 in sleuf A12.

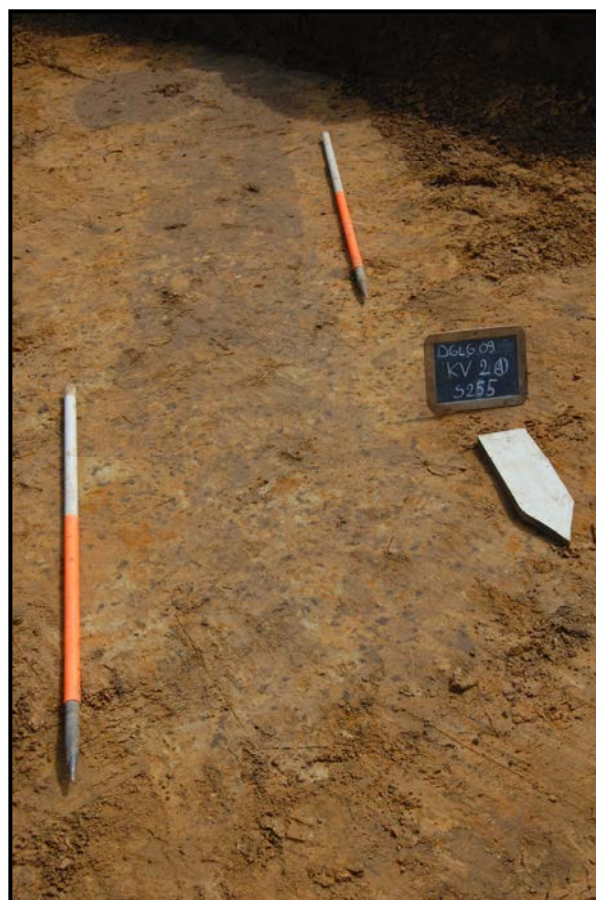
○ Belangrijkste sporen

In sleuf A12 werden tweeëntwintig sporen blootgelegd (S200 tot S221). Deze lagen erg verspreid, behalve in het laatste deel van de sleuf, waar een hele concentratie aangesneden werd. Op deze plaats werd dan ook een kijkvenster aangelegd. Deze leverde nog eens eenentwintig sporen extra op (S245 tot S265). De sporen in het eerste deel van de sleuf manifesteerden zich in de vorm van zes grachten en greppels, een kuil en twee mogelijke paalsporen. De grachten/greppels waren 35 tot 95cm breed, ondiep bewaard en hadden overwegend een grijsbruine vulling met lichte moederbodemvermenging. Enkel gracht S201 was donkerbruin. Deze sporen waren noordoost-zuidwest georiënteerd, met uitzondering van greppel S207, die een noordwest-zuidoost oriëntatie kende.

De zone van het kijkvenster werd voornamelijk gedomineerd door scherp afgelijnde kuilen met afgeronde of rechthoekige vorm. Daarnaast waren er drie ondiepe greppels aanwezig, met een breedte tussen 30 en 60cm, alsook een 6,50m brede gracht. Deze hadden een noordoost-zuidwest oriëntatie, enkel greppel S255 was noordwest-zuidoost gericht. Bij de kuilen en greppels kwamen twee soorten vullingen voor: enerzijds een homogene grijsbruine vulling, anderzijds een grijsbruine vulling met veel moederbodemvermenging. In beide gevallen waren er vaak brokjes baksteen en/of kalkmortel zichtbaar in het profiel. Enkele sporen, vermoedelijk paalkuilen, werden gekenmerkt door een donkere grijsbruine vulling. Uit heel wat kuilen werd vrij veel botmateriaal gerecupereerd. Naast al deze grondsporen kwam ook een muurtje aan het licht. Dit was opgebouwd uit orangerode baksteen en kalkmortel, en vormde een hoek van 90 graden.

Figuur 66: Greppel S207 in sleuf A12.

Figuur 67: Greppel S255, oversneden door kuil S256.

Figuur 68: Kuilen S262 en S263 in kijkvenster 2.

Figuur 69: Kuil S265 met botmateriaal in kijkvenster 2.

Figuur 70: Coupe op kuil S249 met botmateriaal in de onderste laag.

Figuur 71: Coupe op kuil S257, die wordt oversneden door het ondiepe spoor S258 in kijkvenster 2.

Figuur 72: Coupe op kuil S264 in kijkvenster 2.

Figuur 73: Coupe op paalspoor S251 in kijkvenster 2.

- **Sleuven A13 en A14**

- **Algemeen**

Tussen A13 en de voorgaande sleuf bevond zich een gracht. Sleuven A13 en A14 werden van elkaar gescheiden door een wegje en een boerderij. Beide zones waren in gebruik als weiland. De lengte van sleuf A13 bedroeg 87m; sleuf A14 was slechts 45m lang. Net als het geval was voor de vorige sleuven liep het terrein lichtjes op in de richting van de Wildedreefbrug. De hoogte bedroeg in het oosten +8m TAW voor het maaiveld en +7,3m TAW voor het opgravingsvlak. In het westen was dat respectievelijk +8,9m en +8,3m TAW.

- **Stratigrafie**

De profielen toonden een matig natte zandleembodem zonder profielontwikkeling. De dikte van de donkere grijsbruine bouwvoor lag tussen 20 en 40cm (zie figuur 76).

Figuur 74: Zicht op sleuf A13 vanuit het oosten.

Figuur 75: Zicht op sleuf A14 vanuit het oosten.

Figuur 76: Wandprofiel 1 in sleuf A14: matig natte zandleembodem zonder profielontwikkeling (type Ldp).

○ **Belangrijkste sporen**

Deze sleuven leverden slechts enkele sporen op. In sleuf A13 betrof het een paalspoor en een kuiltje. Sporen S222 en S223 waren vermoedelijk eerder natuurlijk van aard. In sleuf A14 kwamen drie paalsporen en drie kuiltjes aan het licht. De kleine vierkante paalkuilen (S226, S227 en S228) hadden een diameter van ongeveer 15cm en lagen min of meer in elkaars verlengde, met een onderliggende afstand van 1m. Ze waren slechts ondiep bewaard (zie figuur 78). Ook de kuilen (S229, S230 en S231) lagen op één lijn, en dit met een onderlinge afstand van circa 25cm (zie figuur 77). S229 was bewaard tot een diepte van circa 12cm, S230 tot 8cm, en S231 tot 18cm. De vulling van deze scherp afgelijnde sporen was donker bruingrijs, en telkens was er een lichte vermenging met moederbodem zichtbaar.

Figuur 77: Kuilen S229, S230 en S231 in sleuf A14.

Figuur 78: Coupe op paalspoor S227 in sleuf A14.

6.2. Sleuven ten noorden van het spoorwegtracé

- **Sleuf B1**

- **Algemeen**

Proefsleuf B1 startte ten westen van de brug aan de Hollisstraat, was 277m lang, en werd van sleuf B2 gescheiden door een landweg. De percelen die doorsneden werden hebben op het kadasterplan de nummers 305b, 318b en 320b. Ze waren in gebruik als weiland. Het terrein helde af in westelijke richting met TAW-waarden van +8,3m naar +7,2m voor het maaiveld en +7,5m naar +6,6m voor het opgravingsvlak.

- **Stratigrafie**

Het meest westelijke gedeelte was iets droger dan de rest van de sleuf. De bodem bestond hier uit droge lichte zandleem met een verbrokkelde textuur B-horizont, type Pbc. De ploeglaag was 40cm dik. Opvallend is de verstoring die zichtbaar werd in het wandprofiel op ongeveer 34,5m (zie figuur 80). Deze uitte zich in een donker grijsbruin pakket dat min of meer recht naar beneden liep tot een diepte van 50 à 60cm en doorliep in de richting van de brug. Mogelijk is deze verstoring te linken aan de constructie van deze brug.

Na circa 50m werd de grond iets natter. De bodem bestond vanaf hier uit matig natte zandleem van het type Pdp. De donkere grijsbruine ploeglaag had een dikte van 35cm, waaronder dan een blekere overgangshorizont zichtbaar was, maar geen profielontwikkeling. De bodem bevatte duidelijke roestverschijnselen.

Figuur 79: Zicht op sleuf B1 van op de brug aan de Hollisstraat.

Figuur 80: Wandprofiel 1 in sleuf B1, met verstoring.

○ Sporen

De proefsleuf bracht acht grachten, vier greppels, een paalkuil en een veertiental kuilen aan het licht.

Grachten S17/S19, S21/S22/S23/S24/S25 en S31/S32/S33 hadden min of meer een noord-zuid oriëntatie en werden gekenmerkt door een donkere blauwgrijze kern, geflankeerd door een blekere grijze zone met wat vlekken moederbodem. Alle drie hadden ze een breedte van circa 14m. Tussen grachten S17/S19 en S21/S22/S23/S24/S25, die 4m van elkaar verwijderd waren, bevond zich een kuil met eveneens een grijze vulling met vlekjes moederbodem. De afstand tussen grachten S21/S22/S23/S24/S25 en S31/S32/S33 bedroeg 29m. Grachten S34 (zie figuur 83) en S40 hadden eenzelfde grijze vulling met moederbodemvermenging en waren eveneens min of meer noord-zuid georiënteerd. Hun breedte bedroeg respectievelijk 2,10m en 1,10m. De vulling van gracht S14 had een donkere bruingrijze kleur (zie figuur 84). Het noordwest-zuidoost gerichte spoor had een breedte van 1,40m. De noord-zuid gerichte gracht S11 was dan weer homogeen grijsbruin. De breedte bedroeg 7,80m (zie figuur 81). Gracht S2/S3/S4 had een bruingrijze vulling met centraal een zone met veel roestkleurige vlekken. De gemiddelde breedte bedroeg 1,2m, de diepte 20cm.

De twee greppels die gracht S17/S19 oversneden hadden een grijze kleur (zie figuur 82). Ze waren 60 en 95cm breed en waren noordoost-zuidwest gericht. De vulling van greppel S36 was grijsbruin met vrij veel roestkleurige vlekjes en inclusies moederbodem. De breedte bedroeg 80cm. De 40cm-brede greppel S39 was eveneens grijsbruin maar was homogener.

Drie ronde tot ovale kuilen hadden een bleekgrijze vulling. De vulling van twee kuilen was donker bruingrijs. De overige kuilen waren grijsbruin, soms met roestkleurige vlekken en inclusies moederbodem. Alle kuilen waren slechts ondiep bewaard. Het kleine ronde paalspoor S15 had een donkere bruingrijze vulling (zie figuur 88). De kleine sporen S26 tot S30 werden niet weerhouden.

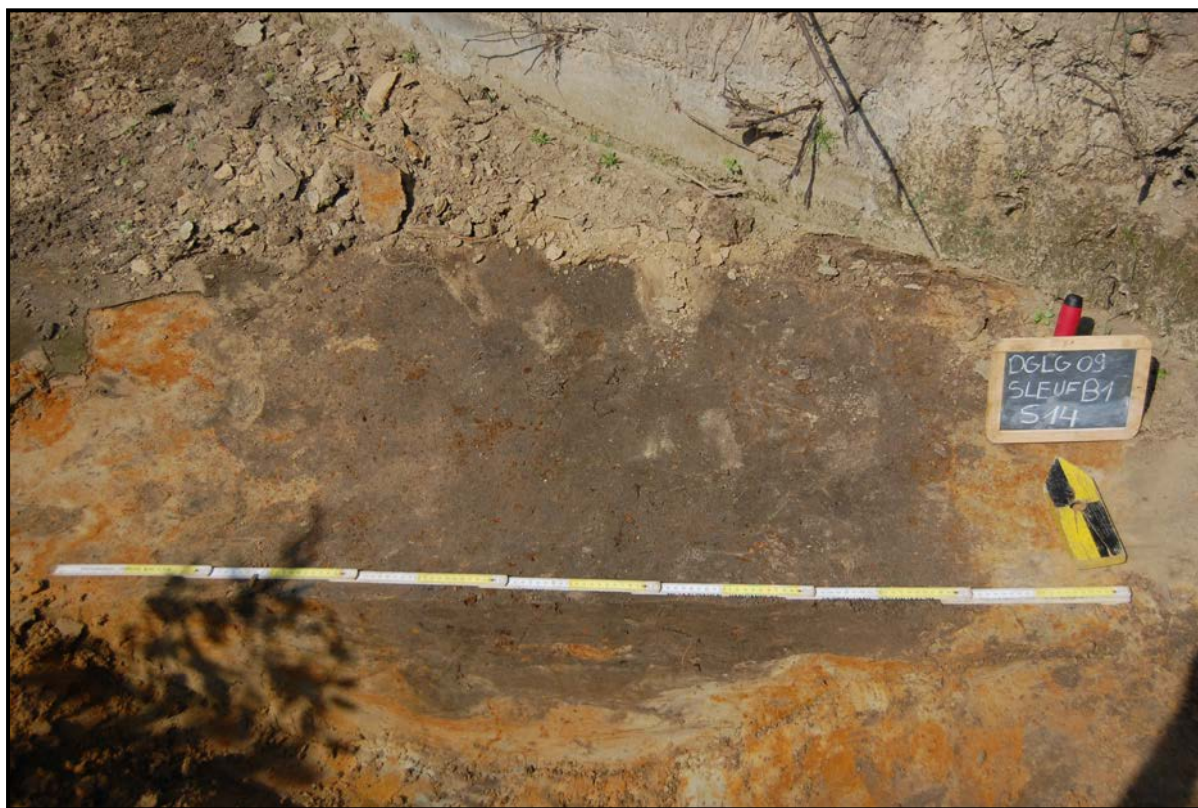
Figuur 81: Gracht S11 in sleuf B1.

Figuur 82: Gracht S17/S19, oversneden door greppel S16.

Figuur 83: Gracht S34 in sleuf B1.

Figuur 84: Coupe op gracht S14 in sleuf B1.

Figuur 85: Coupe op gracht S16 in sleuf B1.

Figuur 86: Kuil S5 in sleuf B1.

Figuur 87: Kuilen S6 en S7 in sleuf B1.

Figuur 88: Coupe op paalspoor S15 in sleuf B1.

- **Sleuven B2, B3, B4, B5 en B6**

- **Algemeen**

Deze proefsleuven werden gegraven tussen de Holisstraat en de Luchterenstraat en hadden een lengte van achtereenvolgens 100m, 105m, 248m, 158m en 252m. Tussen sleuven B2 en B3 werd een doorgang gelaten voor landbouwmachines. De zone tussen proefsleuven B3 en B4 was tijdens het afgraven nog niet vrijgemaakt van grote stapels takken en was bovendien te erg verstoord door boomwortels om nog enige archeologische relevantie te hebben. Sleuven B4, B5 en B6 werden telkens van elkaar gescheiden door een gracht. Enkel sleuf B5 doorsneed akkerland, de overige gronden werden gebruikt als weiland. Op het kadasterplan valt B2 samen met perceel 141a, B3 met 154a, B4 met 68a, 67b en 77a, B5 met 78a en 54b, en B6 met 53a, 51b en 52b. Ter hoogte van sleuf B2 daalde het terrein lichtjes naar het westen toe, van +7m tot +6,7m TAW voor het maaiveld en van +6,4m tot +5,9m TAW voor het opgravingsvlak. Daarna bleven de waarden ongeveer gelijk.

- **Stratigrafie**

Dit gebied werd gekenmerkt door zeer natte zandleemgronden van het type Lep. Onder de circa 25cm dikke grijsbruine bovenlaag bevond zich een overgangshorizont van zo'n 20cm. Deze bodem, met vele roest- en reductieverschijnselen, vertoonde verder geen profielontwikkeling (zie figuur 91).

Figuur 89: Zicht op sleuf A2 vanuit het oosten.

Figuur 90: Zicht op sleuf A4 vanuit het oosten.

Figuur 91: Wandprofiel 1 in sleuf A2.

○ Sporen

In sleuven B2 en B3 werden geen sporen aangetroffen.

In sleuf B4 bevonden zich vijf sporen (S60 tot S64). Het betrof twee noordwest-zuidoost gerichte grachten met een breedte van 1,30m en 1,70m, twee parallelle oost-west georiënteerde greppels van 15cm breed en een kuil.

Sleuf B5 bevatte vier sporen (S65 tot S68): een kuil, twee grachten en een greppel. Gracht S66 was 2,10m breed en kende een noordoost-zuidwest oriëntering (zie figuur 92). Gracht S68 was dan weer 5m breed en noord-zuid georiënteerd, greppel S65 had een breedte van 55cm en was noordwest-zuidoost gericht (zie figuur 93).

In sleuf B6 werden slechts twee grachten en een kuil aangesneden (S69 tot S71). Beide grachten hadden een noord-zuid oriëntatie en waren circa 1,30m breed. Al de sporen in deze sleuven waren vrij ondiep bewaard. Ze hadden een kleiige textuur en waren grijs tot bruingrijs gekleurd met roestkleurige vlekken.

Figuur 92: Gracht S66 in sleuf B5.

Figuur 93: Coupe op greppel S65 in sleuf B5.

Figuur 94: Kuil S69 in sleuf B6.

- **Sleuf B7**

- **Algemeen**

Deze 48m-lange proefsleuf situeerde zich onmiddellijk ten westen van en parallel met de Luchterenstraat, ter hoogte van perceel 46p. De grens met de volgende sleuf bestond uit een gracht. Het gebied was in gebruik als maïsveld. Gemiddeld bedroeg de TAW-waarde +6,6m voor het maaiveld en +6m voor het opgravingsvlak.

- **Stratigrafie**

De zandleembodem was in deze zone vrij zwaar en nat. Onder de donkere grijsbruine ploeglaag was een iets lichtere overgangshorizont zichtbaar, met een dikte van ongeveer 30cm. Voorts was er geen profielontwikkeling zichtbaar (zie figuur 96). Op de bodemkaart komt dit overeen met bodemtype Pdp.

Figuur 95: Zicht op sleuf B7 vanuit het westen.

Figuur 96: Wandprofiel 1 in sleuf B7.

○ Sporen

Deze sleuf leverde in totaal twaalf sporen op. Zes daarvan waren te beschouwen als grachten. Ze werden gekenmerkt door een grijsbruine vulling met daarin vele roestkleurig vlekken. Grachten S72 (zie figuur 97) en S74 hadden een breedte van ongeveer 2,20m, terwijl de andere grachten een breedte hadden die ligt tussen 1m en 1,20m. Alle waren noordoost-zuidwest georiënteerd. Er werden ook een vijftal kuilen aangesneden. Kuil S82 had een vierkante vorm met een diameter van circa 1m. De vulling was gelijkaardig als deze van de grachten (zie figuur 100). Kuilen S76, S79, S81 en S83 (zie figuur 101) hadden een donkergrijze kleiige vulling, eveneens doorspekt met roestvlekjes. Deze afgeronde sporen, die grotendeels onder de sleufrand verborgen bleven, leken op één lijn te liggen, met een onderlinge afstand van 7m à 7,20m. Mogelijk gaat het om paalsporen. Spoor S75 bleek na couperen een natuurlijke aard te hebben.

Figuur 97: Coupe op gracht S72 in sleuf B7.

Figuur 98: Gracht S77 in sleuf B7.

Figuur 99: Gracht S80 in sleuf B7.

Figuur 100: Kuil S82 in sleuf B7.

Figuur 101: Coupe op S83 in sleuf B7.

- **Sleuven B8, B9, B10 en B11**

- **Algemeen**

Deze sleuven bevonden zich eveneens in de zone tussen de Luchterenstraat en de Musschaverstraat. Tussen B8 en B9 werd een stukje opengelaten om een doorgang voor landbouwmachines te vrijwaren. B9 en B10 werden gescheiden door een brugje en een pijpleiding die doorliep onder de spoorweg. Een gracht vormde dan weer de grens tussen sleuven B10 en B11. Dit was tevens de grens tussen Drongen en Landegem. De sleuflengtes bedroegen respectievelijk 114m, 240m, 220m en 100m. Op het kadasterplan was sleuf B8 te situeren ter hoogte van perceel 45f, B9 van percelen 42h, 42m, 42k en 44a, B10 van percelen 367b en 368b, B11 van perceel 472c. Meestal waren deze gronden in gebruik als weiland, met uitzondering van sleuf B10, die voor een stuk aangelegd werd in een maïsveld. Het terrein steeg lichtjes in westelijke richting. In het oosten van sleuf B8 bedroeg de TAW-waarde +6,5m voor het maaiveld en +6m voor het opgravingsvlak, terwijl dat in het westen van sleuf B11 opliep tot +6,9m en +6,3m TAW.

- **Stratigrafie**

Deze sleuven situeerden zich overwegend in een matig natte zandleembodem zonder profielontwikkeling, type Ldp. In het meest westelijke deel van sleuf B10 was de bodem duidelijk natter. Deze zone wordt op de bodemkaart geplaatst onder het type LFp, natte tot zeer natte zandleembodem zonder profielontwikkeling. De ploeglaag had een gemiddelde dikte van 30cm. Hieronder waren sporen van uitloging zichtbaar.

Figuur 102: Zicht op sleuf B9 vanuit het oosten.

Figuur 103: Zicht op sleuf B10 vanuit het westen.

Figuur 104: Wandprofiel 1 in sleuf B9.

Figuur 105: Wandprofiel 1 in sleuf B11.

○ Sporen

In sleuf B8 werden verschillende greppels, kuilen en paalkuilen aangetroffen (S84 tot S96). Alle greppels hadden een breedte tussen 60 à 70cm en een noordwest-zuidoost oriëntatie. Spoor S86 was een vrij diepe kuil. De blauwgrijze vulling was bovenaan vermengd met moederbodem. De overige kuilen hadden een grijsbruine vulling met roestvlekjes. In het westen van de sleuf verschenen een viertal paalsporen. Ze lagen min of meer op één lijn, maar de onderlinge afstand verschilde sterk. Ze hadden een bruine vulling en een gemiddelde diameter van circa 20cm.

In sleuf B9 kwamen drie noordoost-zuidwest georiënteerde greppels aan het licht. Greppels S97 (zie figuur 106) en S98 waren beiden circa 65cm breed en 30cm diep. Ze hadden een grijsbruine vulling met wat roestkleurige vlekjes. Greppel S99 was slechts 45cm breed en 10cm diep, een had een veel grijzere vulling. Sporen S100, S101 en S102 hadden vermoedelijk geen antropogene oorsprong.

Sleuf B10 bevatte voornamelijk greppels en grachten. Twee ervan kenden een noordwest-zuidoost oriëntatie, drie waren noordoost-zuidoost gericht. De vulling was grijsbruin, soms met roestkleurige spikkels. De breedtes varieerden van 35cm tot 1,20m. Verder werd er ook een kuil aangetroffen, eveneens met grijsbruine vulling, en een paalkuil, met donkerbruine vulling.

Sleuf B11 werd gedomineerd door een 10m brede gracht. De oriëntatie was noordoost-zuidwest. Deze gracht bereikte een diepte van circa 55cm. In de grijsbruine vulling waren vooral naar onder toe veel roestkleurige vlekken zichtbaar. Daarnaast bevatte de sleuf ook nog een greppel en kuil met grijsbruine vulling. Beide waren slechts ondiep bewaard. Sporen S113 en S114 waren vermoedelijk te beschouwen als natuurlijke grondverkleuringen.

Figuur 106: Coupe op greppel S97 in sleuf B9.

Figuur 107: Gracht S103 in sleuf B10.

Figuur 108: Gracht S111 in sleuf B11.

Figuur 109: Coupe op gracht S103 in sleuf B10.

Figuur 110: Coupe op kuil S108 in sleuf B10.

- **Sleuven B12 en B13**

- **Algemeen**

Deze sleuven, beide in gebruik als weiland, waren van elkaar gescheiden door een gracht. B12 was te plaatsen ter hoogte van perceel 476c, B13 van perceel 477g. De lengte van de sleuven bedroeg respectievelijk 69m en 139m. De TAW-waarde van het maaiveld bleef min of meer dezelfde, namelijk +6,7m. De diepte van de sleuven schommelde meestal tussen 50 en 60cm.

- **Stratigrafie**

De gronden behoorden tot het type LFp, natte tot zeer natte zandleembodem zonder profielontwikkeling. De ploeglaag was ongeveer 30cm dik. De moederbodem vertoonde lichte roestverschijnselen (zie figuur 112).

- **Sporen**

In sleuf B12 werden geen sporen aangetroffen. Sleuf B13 bevatte enkel vier kleine ondiepe kuilen (S115 tot S119, zie figuren 113 en 114). Deze hadden een grijze vulling met enkele roestkleurige vlekjes.

Figuur 111: Zicht op sleuf B13 vanuit het westen.

Figuur 112: Wandprofiel 1 in sleuf B13.

Figuur 113: Kuil S116 in sleuf B13.

Figuur 114: Coupe op kuil S118/S119 in sleuf B13.

- **Sleuf B14 en Kijkvenster 3**

- **Algemeen**

Sleuf B14 startte aan de Musschaverstraat en liep 438m door in westelijke richting tot aan een landwegje dat in het verlengde lag van de Wildedreef. Deze sleuf doorsneed de percelen 262b, 238, 251a, 362c, 361a, 359a, 357, 351b, 353a en 352a, waarvan enkele gebruikt werden als graanveld, andere als weiland. De oostelijke helft van sleuf B14 werd gekenmerkt door grote verstoringen. De meest westelijke 75m van de sleuf leek wel archeologisch interessant te zijn en werd daarom nog uitgebreid tot een breedte van circa 8,50m. Deze uitbreiding werd kijkvenster 3 genoemd. Tot halverwege de sleuf kende het terrein een dalend verloop met TAW-waarden van +7,2m naar +5,75m voor het maaiveld en +6,5m naar +5,5m voor het opgravingsvlak, waarna het opnieuw begon te stijgen tot respectievelijk +7,5m en +6,95m.

- **Stratigrafie**

Het grootste stuk van de sleuf bevond zich in natte tot zeer natte zandleembodem, type LFp, dus zonder profielontwikkeling. Onder de bouwvoor was soms een groenblauwe reductiehorizont zichtbaar. Het meest westelijke deel, ter hoogte van het kijkvenster, bestond dan weer uit matig droge lichte zandleembodem, type Pcc. Onder de 25cm-dikke ploeglaag was een bleekbruine textuur B-horizont zichtbaar met een dikte van circa 20cm (zie figuur 117). Volgens de bodemkaart van Vlaanderen bevond zich tussen deze twee bodemtypes nog een zone met zeer natte grondwatergronden bestaande uit alluviale klei, maar deze bleken op het terrein niet aanwezig. Vermoedelijk lag de grens van dit bodemtype meer noordwaarts.

Figuur 115: Zicht op sleuf B14 vanuit het westen, met veel reductieverschijnselen en verstoringen in het eerste gedeelte.

Figuur 116: Zicht op kijkvenster 3 vanuit het westen.

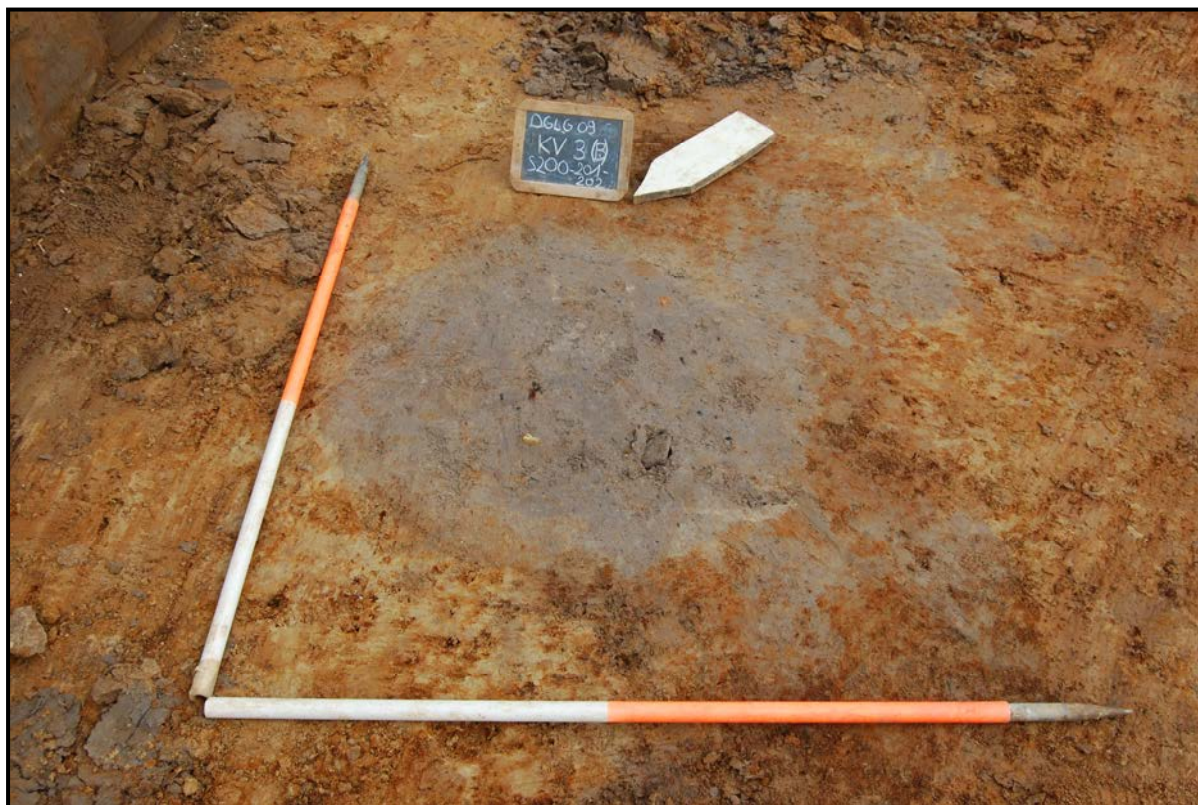
Figuur 117: Wandprofiel 1 in het westelijke deel van sleuf B14.

○ Sporen

Het oostelijke deel van de sleuf was zeer sterk verstoord en er werden hier dan ook geen archeologische sporen aangetroffen, met uitzondering van de ondiepe kuil S102. De kleiige grijze vulling bevatte wat moederbodem. Pas in de meest westelijke 75m van de sleuf verschenen enkele sporen, alsook enkele losse vondsten onder de vorm van handgevormd aardewerk. Kuilen S121 en S122 hadden een bruigrijze vulling met veel moederbodemvermenging. Kuil S124 had een bleekgrijze vulling (zie figuur 118). De uitbreiding van de sleuf leverde nog vijf bijkomende kuilen op. Ronde kuil S200 ging 20cm diep en had een diameter van circa 95cm. De vulling was bleek blauwgrijs met enkele vlekjes moederbodem. Dit spoor werd geflankeerd door twee kleinere ondiepe sporen, eveneens met bleek blauwgrijze vulling, maar met veel meer moederbodemvermenging (zie figuren 119 en 120). Kuil S204 was een grote 20cm-diepe kuil met een bleekgrijze vulling (zie figuren 121 en 122). Kuil S203 had een grijsbruine kleur met heel wat roestkleurige vlekjes. Dit spoor bereikte een diepte van 12cm (zie figuur 123).

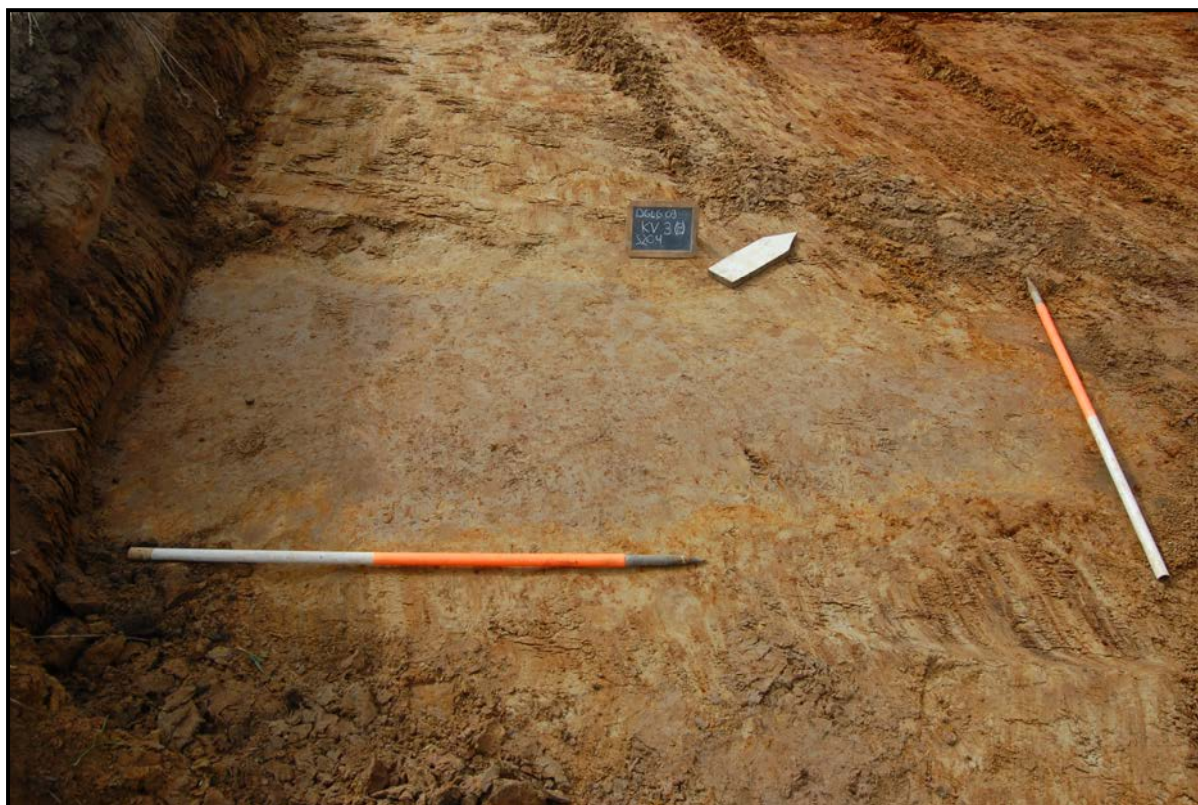
Figuur 118: Kuil S124 in sleuf B14.

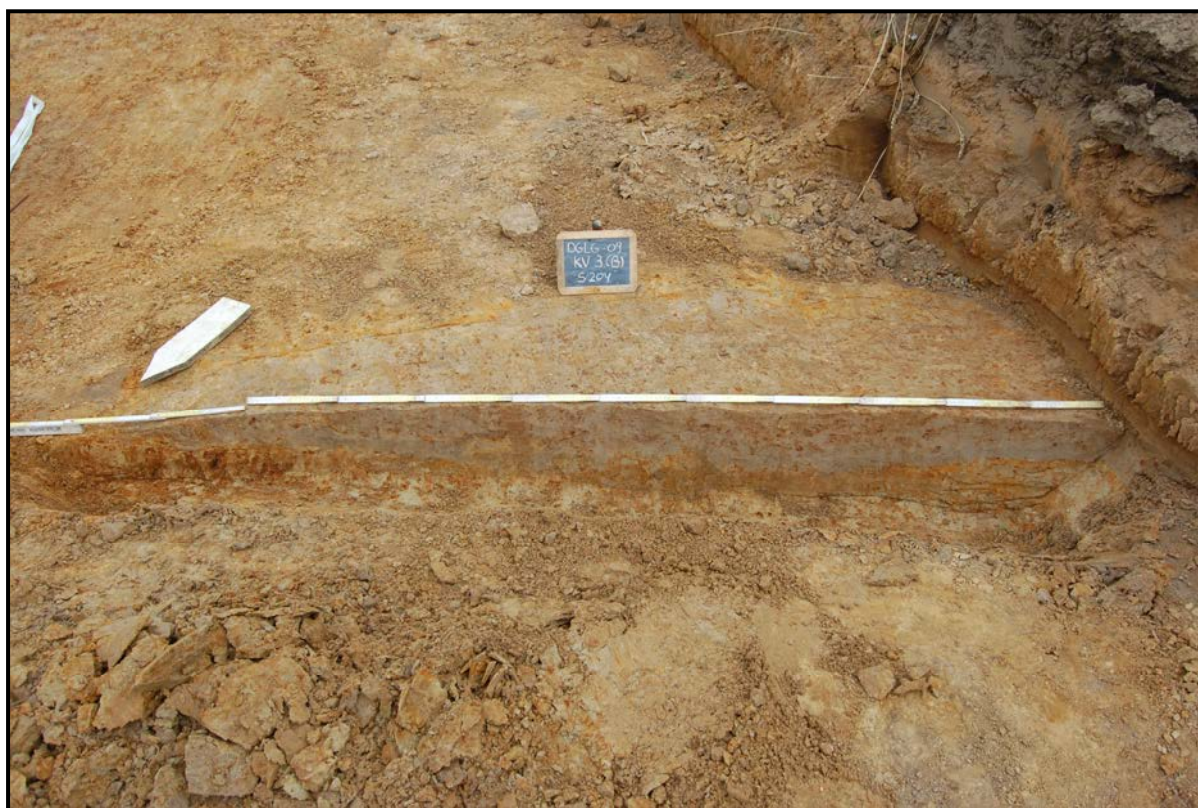
Figuur 119: Kuilen S200, S201 en S202 in Kijkvenster 3.

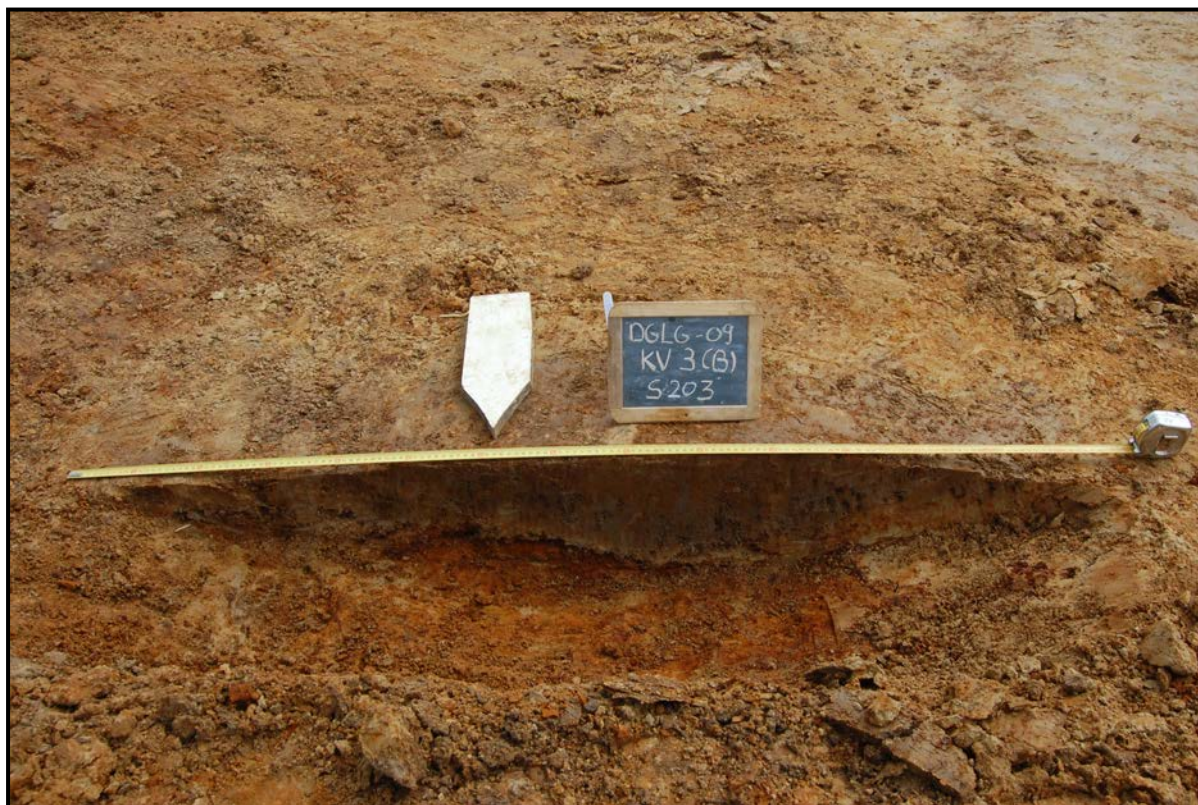
Figuur 120: Coupe op kuilen S201 en S200.

Figuur 121: Kuil S204 in Kijkvenster 3.

Figuur 122: Coupe op kuil S204.

Figuur 123: Coupe op spoor S203 in Kijkvenster 3.

- **Sleuven B15 en B16**

- **Algemeen**

Deze meest westelijk gelegen sleuven langs de noordzijde van de spoorlijn waren 141m en 62m lang. Sleuf B15, deels in gebruik als graanveld, deels als maïsveld, bevond zich ter hoogte van de percelen 249b, 249c en 265b. Sleuf B16, van de vorige sleuf gescheiden door een landweg en zelf in gebruik als weiland, was te situeren aan perceel 269f. De TAW-waarden bedroegen in het oosten van sleuf B15 +7,7m voor het maaiveld en +7,12m voor het opgravingsvlak. Naar het einde van de sleuf liep het terrein op naar +8,18m en +7,8m voor het vlak, waarna het opnieuw iets daalde naar +8,17m voor het maaiveld en +7,66m voor het vlak aan het westelijke einde van sleuf B16.

- **Stratigrafie**

Deze sleuven werden gegraven in een matig droge lichte zandleembodem, type Pcc. Het wandprofiel toonde in sleuf B15 een 45cm-dikke donker grijsbruine ploeglaag met daaronder een 20cm-brede overgangshorizont, gevolgd door een ietwat verbrokkelde bleekbruine textuur B-horizont. De moederbodem werd bereikt op een diepte van 80cm (zie figuur 126). De bodem ter hoogte van sleuf B16 verschilde licht door de afwezigheid van een overgangshorizont. De moederbodem werd zichtbaar op circa 50cm diepte.

Figuur 124: Zicht op sleuf B15 vanuit het oosten.

Figuur 125: Zicht op sleuf B16 vanuit het oosten.

Figuur 126: Wandprofiel 1 in sleuf B15.

○ Sporen

In sleuf B15 bevonden zich drie noordoost-zuidwest gerichte greppels, drie paalkuilen en een kuil (S125 tot S131). Twee greppels hadden een grijsbruine vulling die vermengd was met moederbodem. Ze waren vrij ondiep en hadden een breedte van 25 en 40cm. De derde greppel had een donkere grijsbruine kleur en bevatte eveneens wat moederbodem. Dit spoor werd oversneden door een rechthoekige kuil met een gelijkaardige vulling. Deze kuil werd op haar beurt oversneden door een vierkant paalspoor met een diameter van circa 40cm. De vulling was iets homogener. Langs de andere zijde van de greppel, op gelijke afstand, bevond zich een zeer gelijkaardig paalspoor. Een derde paalkuil, met meer afgeronde vorm, had eveneens een donkergrijze tot zwarte kleur, maar bevatte veel meer moederbodem. Dit spoor had een diameter van 35cm en was 15cm diep. De sporen werden gekenmerkt door een scherpe aflijning.

Sleuf B16 leverde geen sporen op.

Figuur 127: Greppel S126 in sleuf B15.

Figuur 128: Paalspoor S128, kuil S129 en greppel S130 in sleuf B15.

Figuur 129: Paalspoor S127 in sleuf B15.

7. INTERPRETATIE

Langs beide zijden van het tracé werden heel wat sporen aangesneden. Deze sporen lagen meestal sterk verspreid over het onderzochte terrein. Echte spoorconcentraties werden enkel aangetroffen op de hoger gelegen zandige zones in het uiterste oosten en westen van het onderzochte gebied.

7.1. Grondgebied Drongen – oostelijk uiteinde van het tracé

Vooraf de sleuven aan de Hollisstraat in Drongen waren zeer rijk aan sporen. Een aantal sporen aan de zuidzijde van de spoorlijn, ter hoogte van kijkvenster 1, had een opvallend vage aflijning en een vrij bleke vulling. Het betrof een gracht en enkele kuilen. Een aantal van de kuilen bevatte aardewerk dat vervaardigd was in de prehistorische techniek. Dit handgevormd aardewerk sluit zich aan bij de tradities uit de late IJzertijd, maar ook in de Romeinse tijd ging men door met het vervaardigen van dit type aardewerk, vooral in de vroegste periode. Deze lokaal geproduceerde ceramiek kende over het algemeen een reducerende bakking in eenvoudige veldovens. De relatief lage temperatuur die met deze veldoventjes kon bereikt worden resulteerde in een niet zo harde bakking en een gevlekt oppervlak. De vrij kleine wandfragmentjes handgevormd aardewerk die gerecupereerd werden vertonen soms sporen van gladding. Roetsporen wijzen op een gebruik als kookpot (zie figuur 130).

Figuur 130: Het handgevormd aardewerk uit kuil S14 in kijkvenster 1.

De gracht bevatte twee fragmentjes gedraaid aardewerk die vermoedelijk geplaatst kunnen worden in de Romeinse tijd. Het betrof een bodemfragmentje en een randfragmentje in een vrij zacht bruinbeige baksel (zie figuur 131). De functie van de kuilen is niet onmiddellijk duidelijk. Enkel spoor S244 was duidelijk een paalkuil. Eén groot cirkelvormig spoor kon geïnterpreteerd worden als een boomval. De gracht had waarschijnlijk een afbakende en/of afwaterende functie. Of deze Romeinse gracht als gelijktijdig mag beschouwd worden als de kuilen is niet met zekerheid te zeggen. De vulling was gelijkaardig maar iets donkerder. Met uitzondering van de paalkuil waren er aldus geen echte gebouwsporen uit de late IJzertijd of de Romeinse periode aanwezig. Mogelijk bevond de eigenlijke bewoning zich iets verder op de zandige rug. Hierbij moet zeker verwezen worden naar het nog lopende archeologische onderzoek aan de Keiskant, minder dan 700m ten zuidoosten van deze zone, nabij de Leie.¹⁰ Hier kwamen sporen aan het licht die duiden op menselijke activiteit van in de late IJzertijd (vanaf 450 v.o.t.) doorlopend tot in de Romeinse periode. Zo konden reeds een vijftal huisplattegronden en acht bijgebouwtjes of voorraadschuurtjes gedocumenteerd worden die lijken te dateren uit de eerste eeuwen van onze jaartelling. De erven lagen langs een 6m-brede weg die afgeboord was met grachten en waren alle noordoost-zuidwest georiënteerd. De Romeinse gracht die aangetroffen werd nabij de Holisstraat kende eenzelfde oriëntatie. Mogelijk zijn beide sites aan elkaar te linken. De zone aan de Holisstraat lag dicht bij een lager gelegen zeer nat gebied en deed in de Romeinse periode misschien voornamelijk dienst als landbouwgrond, terwijl de eigenlijke nederzetting wat verder lag op de droge koutterrug, met de Leie als interessante geografische en economische factor.

Figuur 131: Het vermoedelijk Romeinse aardewerk uit gracht S19 in kijkvenster 1.

¹⁰ <http://www.archeonet.be/>

Figuur 132: Het handgevormde aardewerk uit windval S17/S242 in kijkvenster 1.

Er kwamen ook enkele grachten aan het licht die gedateerd kunnen worden in de volle middeleeuwen. Het betrof één gracht in de zuidelijke sleuf en een vijftal grachten in de noordelijke sleuf. Het aangetroffen aardewerk wees op een datering in de 12de of 13de eeuw, met een voorkeur voor de 13de eeuw. Drie van de grachten die aangesneden werden aan de noordzijde van het tracé waren opvallend breed, met een breedte van telkens 14m. Het materiaal dat aangetroffen werd in deze grachten bestond uit grijs aardewerk in de vorm van drie randfragmenten en dertien wandfragmenten (zie figuur 133). Uit de zuidelijke gracht werden een oorfragment van een kan en enkele wandfragmenten in grijs aardewerk gerecupereerd, alsook fragmenten van een zogenaamde ‘vuurklok’ (zie figuur 134). Dit was een koepelvormig recipiënt dat diende om een haard af te dekken zonder de gloeiende houtskool te doven.¹¹ Het bestond uit een boord, een opstaande wand en een koepelvormige bovenzijde waarop een oor geplaatst was. De gracht bevatte een handvat met U-vormige doorsnede waarbij aan beide zijden vingertopindrukken waren aangebracht. Aan de basis was een kleine opening zichtbaar voor de zuurstoftoevoer naar de gloeiende kolen. De andere fragmenten waren afkomstig van de overgangsknik tussen wand en koepel. Ze toonden een versiering met duimindrukken en groeflijnen.

¹¹ DE GROOTE, 2008.

Figuur 133: Het reducerend gebakken 12de-13de-eeuwse aardewerk afkomstig uit gracht S17 in sleuf B1.

Figuur 134: Het reducerend gebakken 12de-13de-eeuwse aardewerk afkomstig uit gracht S49 in sleuf A1: onderaan en centraal bovenaan fragmenten van een vuurklok, rechts bovenaan oorfragment van een kan.

Centraal tussen de parallelle greppels S42 en S44 was een smal uitgelengd H-vormig spoor met bleke vulling zichtbaar. Mogelijk betreft het ondiep bewaarde karrensporen, wat zou kunnen wijzen op de aanwezigheid van een weg. Het is echter niet uitgesloten dat het hier gaat om eenvoudige spitsporen. In de sleufwanden werd het spoor niet meer aangetroffen. De zeer ondiepe greppels leverden geen datering op.

De zuidelijke sleuf A1 leverde vooral veel postmiddeleeuwse grachten en bewoningssporen op. Deze sporen waren scherp afgelijnd en bevatten vaak materiaal in de vorm van aardewerk, baksteen en soms ook kalkmortel. Noch de Ferrariskaart¹² (1771-1778) als de Atlas der Buurtwegen¹³ (1840) tonen gebouwen op deze plaats. Vermoedelijk situeerde de bewoning zich aldus vóór 1770. Het aardewerk en een pijpenaarden pijpensteeltje wijzen dan weer op een datering niet vroeger dan de 17de eeuw.

¹² Deze Kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden en het Prinsbisdom Luik werd tussen 1771 en 1778 opgemaakt onder leiding van Joseph Jean François Graaf de Ferraris. X, 2009.

¹³ <http://www.gisoost.be/>

7.2. Grondgebied Landegem – westelijk uiteinde van het tracé

Ook de droge zandige zones op het grondgebied van Landegem bevatten vrij veel sporen, vooral dan ten zuiden van de spoorweg. De zeer scherp afgelijnde greppels, kuilen, paalsporen en het muurtje in het daar aangelegde kijkvenster zijn echter vermoedelijk relatief recent. Uit de meeste sporen werd, naast veel botmateriaal, ook postmiddeleeuws aardewerk en glas gehaald. Een buurtbewoner maakte melding van een oude hoeve die op deze plaats afgebroken zou zijn geweest in een nog niet al te ver verleden. Interessant was te controleren of dit overeenstemt met relictten op het beschikbare cartografisch materiaal. Wanneer we kijken naar de Atlas der Buurtwegen, die een momentopname geeft voor de situatie in 1840, zien we inderdaad dat op deze plaats een gebouw stond (zie figuur 135).¹⁴ Huidige kaarten tonen eveneens een gebouw, maar dit loopt minder ver door in noordelijke richting. De aangetroffen muurhoek in kijkvenster 2 maakte vermoedelijk deel uit van de oude hoeve. De locatie en oriëntatie stemmen alvast overeen. Vermoedelijk kunnen ook de andere sporen in het kijkvenster, die opvallend veel dierlijke botresten bevatten, gelinkt worden aan deze hoeve.

Kijkvenster 3, aan de noordzijde van de spoorlijn, leverde een aantal kuilen op waaruit aardewerk gerecupereerd werd in prehistorische techniek, alsook enkele losse vondsten. Het handgevormd aardewerk kan, net als in kijkvenster 1, gedateerd worden in de late IJzertijd of vroeg-Romeinse periode (zie figuur 136). Enkel wandfragmenten werden aangetroffen, waarbij één stuk met ribbelversiering. Naar de functie van de erg verspreid liggende kuilen blijft het ook hier gissen. Mogelijk bevond de eigenlijke bewoning zich wat verder op de zandige rug.

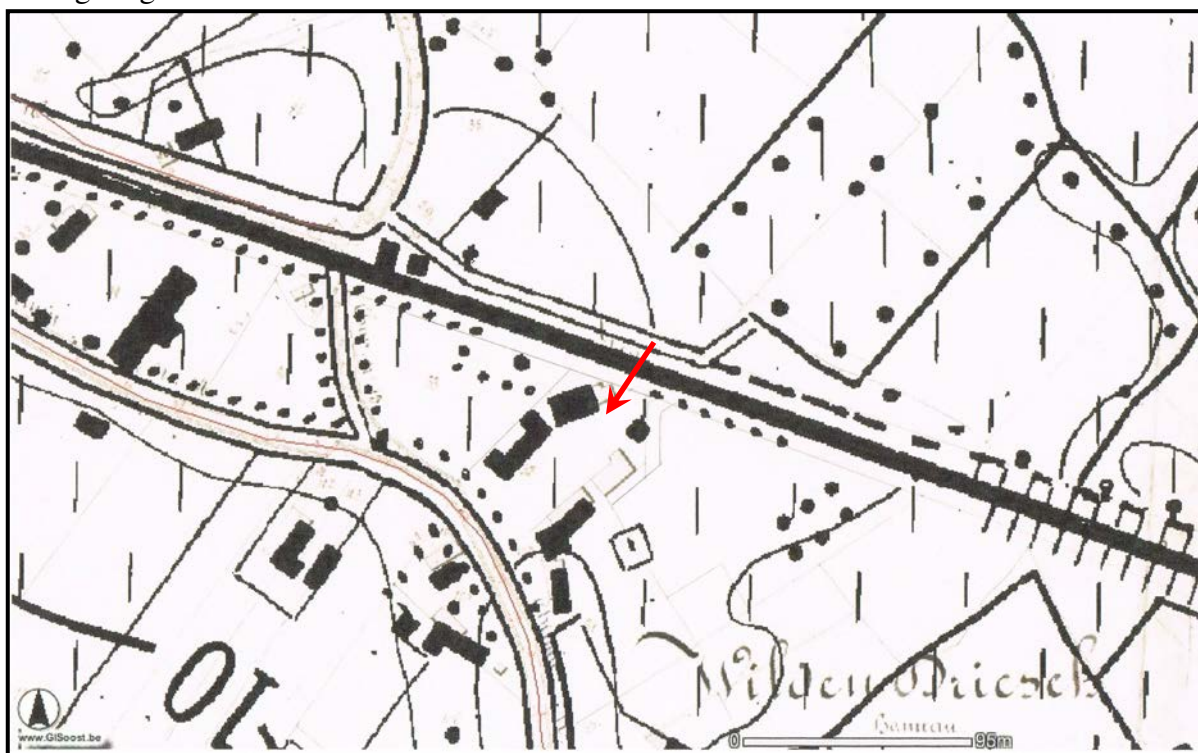

Fig. 135: Topografische kaart (zwart) geprojecteerd op de Atlas der Buurtwegen (bleker grijs) ter hoogte van kijkvenster 2. Rode pijl: aanduiding van oude bewoning (© <http://www.gisoost.be/> en MVDK nv).

¹⁴ <http://www.gisoost.be/>

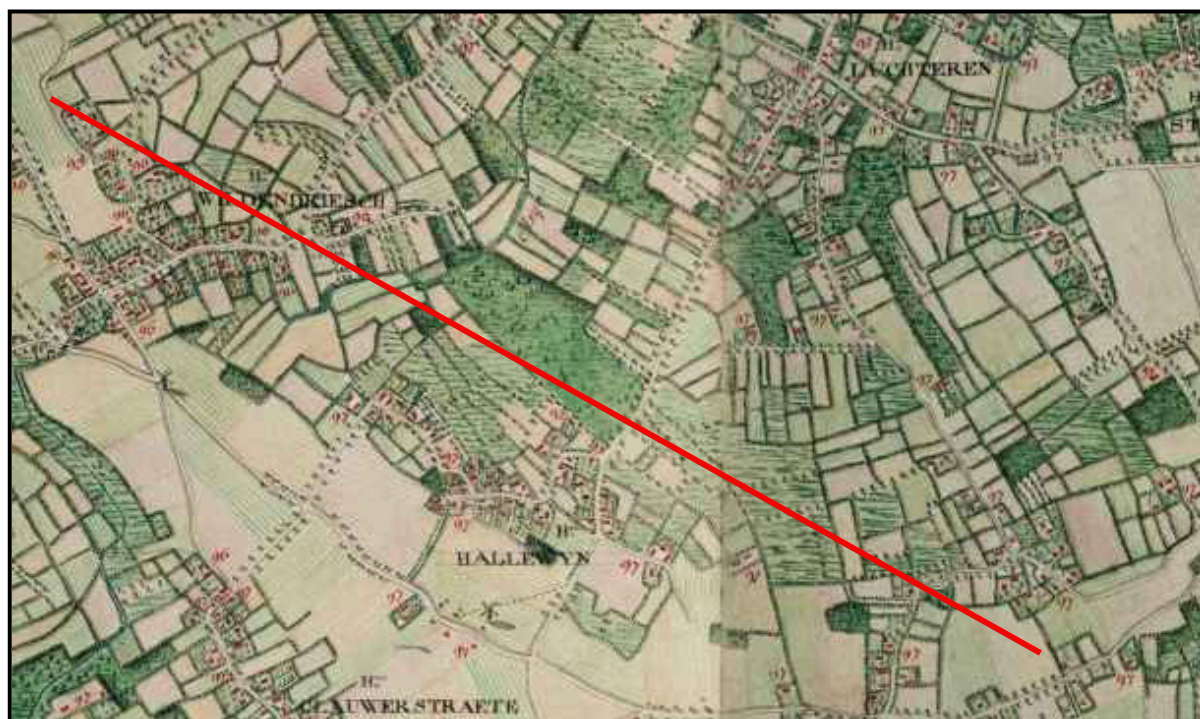

Figuur 136: Het handgevormd aardewerk uit kuil S123 in kijkvenster 3.

7.3. Tussenliggende zone

In de zone tussen de zandige kouterruggen lagen de sporen veel meer verspreid. Dit lager gelegen natte gebied bevatte voornamelijk grachten en greppels. Deze hadden waarschijnlijk een afwaterende functie. Daarnaast deden ze dienst als perceelsgrenzen, wat bevestigd lijkt te worden in de Atlas der Buurtwegen.¹⁵ De oriëntatie en positie van de perceelsgrenzen in deze atlas uit 1840 komen immers grotendeels overeen met de grachten die aangesneden werden in de gegraven sleuven: de grachten in sleuven A2 tot A4, A11 en B10 zijn hoofdzakelijk noordwest-zuidoost georiënteerd, deze in sleuven A5 tot A10, A12 en B7 tot B9 zijn dan weer vooral noordoost-zuidwest gericht. De greppels staan niet aangegeven in de Atlas der Buurtwegen. De weinige aardewerkvondsten zijn te dateren in de postmiddeleeuwse periode.

Het is mogelijk dat de lage densiteit aan sporen in het gebied te wijten is aan de minder goede leesbaarheid van deze bodems die veel roest- en reductieverschijnselen vertonen door de grote vochtigheid van de grond. Maar waarschijnlijk moet de verklaring vooral gezocht worden in het feit dat ook vroeger de mensen om voor de hand liggende redenen een voorkeur hadden om hun woningen op drogere gronden te bouwen. Het natte gebied is in het verleden vermoedelijk enkel in gebruik geweest als weiland of akkerland. Op de Ferrariskaart is te zien dat het gehuchtje Halewijn zich eigenlijk net ten zuiden van het onderzochte gebied bevond. Deze kaart geeft ook een mooi beeld van het voor deze streek typische bulken- en kouterlandschap (zie figuur 137).¹⁶ Het uiterste oosten van het onderzochte tracé, dat overeenstemt met kijkvenster 1 en sleuven A1 en B1, is gelegen in een vrij open zone, zonder bewoning en perceelsafbakeningen. Het gebied ten westen hiervan wordt gekenmerkt door een meer gesloten landschap met relatief smalle afgebakende perceeltjes.

Figuur 137: Ferrariskaart met aanduiding van het spoorwegtracé tussen de brug van de Holisstraat in het oosten en deze van de Wildedreef in het westen (© X, 2009 en MVDK nv).

¹⁵ <http://www.gisoost.be/>

¹⁶ Zie hoofdstuk landschappelijke situering.

8. ALGEMEEN BESLUIT

In het kader van de geplande uitbreiding van de spoorlijn Brussel-Oostende op het grondgebied van Drongen (deelgemeente van Gent) en Landegem (deelgemeente van Nevele) voerde een archeologisch team van Monument Vandekerckhove nv van 1 juli tot 19 augustus 2009 een archeologisch prospectie uit. Tussen de Holisstraat in Drongen en de Wildedreef in Landegem werden over een afstand van circa 3200m aan weerszijden van de huidige sporen lange proefsleuven aangelegd, die op drie plaatsen uitgebreid werden met kijkvensters. Het doel was te vermijden dat waardevol archeologisch erfgoed ongedocumenteerd verloren zou gaan. Bovendien kon zo misschien een inzicht verkregen worden in het landelijke bewoningspatroon door de eeuwen heen.

Het archeologisch onderzoek leverde sporen en vondsten op uit verschillende periodes. De meeste sporen bleken zich te bevinden op de hoger gelegen zandige bodems aan de Holisstraat en de Wildedreef. De oudste sporen gaan terug tot in de late IJzertijd en/of Romeinse periode. Het betreft een gracht en enkele kuilen. De grootste concentratie van sporen uit deze periode werd aangetroffen nabij de Holisstraat. Nabij de landweg in het verlengde van de Wildedreef waren de sporen kleiner in aantal en meer verspreid. Enkele grachten kunnen aan de hand van het gerecupereerde aardewerk gedateerd worden in de volle middeleeuwen, meer bepaald in de 12de-13de eeuw. Ook deze sporen situeerden zich in de zone nabij de Holisstraat. De andere sporen waarbij een datering mogelijk was konden allen geplaatst worden in de postmiddeleeuwse periode (vooral 17de-18de eeuw). Een concentratie sporen werd aangesneden tussen de Scheurestraat en de landweg in het verlengde van de Wildedreef, een andere situeerde zich opnieuw dicht bij de Holisstraat. Het gaat zowel om grachten, greppels, paalkuilen als andere structuren. Het tussenliggende natte gebied werd gekenmerkt door zeer verspreide sporen, voornamelijk grachten en greppels, die slechts weinig dateerbaar materiaal bevatten.

Het landschap was in de loop van de geschiedenis duidelijk een bepalende factor bij de keuze van het landgebruik. De hoger gelegen droge kouterruggen waren een aantrekkelijke plek voor bewoning en akkerbouw, terwijl de lager gelegen natte gebieden waarschijnlijk vooral ingeschakeld werden als weiland, een beeld dat ook nu nog niet helemaal verdwenen is.

Belangrijk is nog te vermelden dat de bodem ten oosten van de brug over de Holisstraat eveneens droog en zandig is. Het is zeer waarschijnlijk dat ook daar sporen aanwezig zijn onder de ploeglaag. Dit is iets waar rekening mee gehouden dient te worden bij de verdere spoorweguitbreiding.

9. BIBLIOGRAFIE

- BOCKSTAEL PH. & VAN DER HAEGEN G. 1985, Het Heilig Huizeken te Drongen, in: *Stadsarcheologie, bodem en monument in Gent*, jg. 9, nr. 1, pp. 2-28.
- DE CLERCQ W. 1993, Een archeologische kijk op de vroegste bewoningsgeschiedenis van het Land van Nevele, in: *Het land van Nevele*, jg. XXIX, afl. 2.
- DE GROOTE K. 2008, *Middeleeuws aardewerk in Vlaanderen. Techniek, typologie, chronologie en evolutie van het gebruiksgoed in de regio Oudenaarde in de volle en late middeleeuwen (10de-16de eeuw)*, Brussel (Relicta Monografieën 1).
- LALEMAN M.C. & RAVESCHOT P. 1981, Drongen, een middeleeuwse mote, in: *Stadsarcheologie, bodem en monument in Gent*, jg. 5, nr. 2, pp. 2-27.
- SCHMOOK G. 1965, Een evoluerend bewoningspatroon in Binnen-Vlaanderen: methodologische bijdrage over Drongen bij Gent, in: *Belgische Vereniging voor Aardrijkskundige Studies, Verhandelingen 15*, pp. 31-116.
- SEMEY J. & VANMOERKERKE J. 1983, Vondstmeldingen: Drongen, Deinzesteenweg, in: *Stadsarcheologie, bodem en monument in Gent*, jg. 7, nr. 3, pp. 37-38.
- TAVERNIER R. 1974, Het landschap in het land van Nevele, in: *Het land van Nevele*, jg. V, afl. 3.
- VAN DER HAEGEN G. 1986, Vondstmeldingen: Drongen, Heilig Huizeken, in: *Stadsarcheologie, bodem en monument in Gent*, jg. 10, nr. 3, pp. 45-47.
- VAN RANST E. & SYS C. 2000, *Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen (schaal 1:20 000)*, Gent.
- VAN ROMPAEY J. 1975, Het land en de heren van Nevele in een notendop, in: *Het land van Nevele*, jg. VI, afl. 3.
- X 2009, *De grote atlas van Ferraris*, Tielt.
- Internetbronnen:
 - <http://geo-vlaanderen.agiv.be/geo-vlaanderen/bodemkaart/>
 - <http://gisooost.be/>
 - <http://www.archeonet.be/>

10. INVENTARISSEN

10.1. Inventaris van de sporen

- Sleuf A1

SPOOR	VONDSTNR	KLEUR	VORM	TEXTUUR	AARD/DATERING
1		Bruin	Gracht/greppel	Zand	Gracht/greppel, sporadisch HK-spikkels
2		Lichtbruin	Cirkelvormig	Zand	Vermoedelijk natuurlijk
3		Bruin	Cirkelvormig	Zand	
4		Bruin	Ovaal	Zand	
5		Bruin	Rechthoekig	Zand	
6		Lichtbruin met bruine vlekken	Vlekken	Zand	Het gaat hier om sporen van diep ploegen
7	1	Bruin	Greppel	Zand	Greppel met kleine HK-spikkels en BK fragmentjes; post-ME
8		Lichtbruin	Vlekken	Zand	Idem als S6
9		Bruin	Vierkant	Zand	Kuil- of paalspoor
10		Bruin	Greppel/gracht	Zand	Greppel of gracht
11		Lichtbruin	Greppel	Zand	Na het couperen bleek dit spoor natuurlijk te zijn
12		Bruin	Greppel/gracht	Zand	Greppel/gracht met sporadisch HK-spikkels en BK-fragmentjes
13	2	Grijsbruin/	Ovaal/	Zand	Ellipsvormig spoor met sporadisch HK-fragmentjes; late IJzertijd/vroeg-Romeins
14	48	Grijsbruin	Ovaal	Zand	Ellipsvormig spoor met sporadisch HK-fragmentjes, materiaal met een prehistorische techniek; late IJzertijd/vroeg Romeins
15		Bruin	Ovaal	Zand	
16	3	Bruin	Rechthoekig met afgeronde hoeken	Zand	Sporadisch HK-spikkels; late IJzertijd/vroeg-Romeins
17	4	Lichtgrijs tot bruin	Onregelmatig/	Zand	Spoor in de wand met sporadisch HK-spikkels; late IJzertijd/vroeg-Romeins
18		Bruin	Cirkelvormig	Zand	Kuil- of paalspoor
19	5	Bruin/	Gracht/greppel	Zand	Gracht loopt door na het trekken van het kijkvenster, perceelsgrens?; Romeins
20	6	Lichtbruin	Half-rechthoekvormig	Zand	Spoor in de wand; post-ME
21	7	Bruin	Half-ovaalvormig	Zand	Grote structuur in de wand; post-ME
22		Lichtgrijs	Cirkelvormig	Zand	Kuil- of paalspoor met sporadisch BK-fragmentjes
23		Bruingrijs	Gracht/greppel	Zand	Gracht/greppel oversneden door S24, perceelsgrens?

24		Bruin	Rechthoekig	Zand	Oversnijdt S23
25					Niet weerhouden
26		Bruin tot lichtgrijs	Half-ovaalvormig	Zand	
27	8	Bruin	Gracht/greppel	Zand	Deels in de wand, perceelsgrens?; 12-13 ^{de} eeuw
28		Bruin tot lichtgrijs	Half-ovaalvormig	Zand	Oversneden door S27, in de wand
29		Bruin tot lichtgrijs	Half-ovaalvormig	Zand	
30		Bruin	Half-rechthoekig	Zand	FE-spikkels
31		Bruin	Half-ovaalvormig	Zand	
32		Bruin tot lichtgrijs	Cirkelvormig	Zand	Kuil- of paalspoor
33		Bruin tot lichtgrijs	Cirkelvormig	Zand	Kuil- of paalspoor
34		Bruin/oranjebruin tot lichtgrijs	Cirkelvormig	Zand	Kuil- of paalspoor
35		Grijsbruin met MB vlekken	Rechthoekig met afgeronde hoeken	Zand	Kuil- of paalspoor
36		Bruin met donkergrijze vlekken en MB vlekken	Gracht	Zand	Ondiep spoor met sporadisch BK-fragmentjes, natuurlijk
37	9	Bruingrijs	Pakket	Zand	FE-vlekken; post-ME
38		Bruin tot donkergrijs	Lusvormig	Zand	
39	10	Grijs met donkerbruine vlakken	Rechthoekig met afgeronde hoeken	Zand	Uit de coupe bleek dit spoor natuurlijk, toch materiaal met prehistorische techniek; late IJzertijd/vroeg-Romeins
40	43	Bruin	Gracht	Zand	Gracht met een homogene bruine zandige vulling en een paar BK-fragmentjes met naar onderen toe bruigrijze vulling met FE-vlekken; post-ME
41		Bruingrijs	Gracht/greppel	Zand	Veel FE-vlekken
42		Bruingrijs	Gracht/greppel	Zand	Ondiepe gracht
43		Grijs tot lichtgrijs	Bandjes	Zand	Het kan hier om karrensporen gaan
44		Bruingrijs	Gracht/greppel	Zand	Gracht met BK-fragmentjes en FE-vlekken
45		Bruingrijs	Gracht/greppel	Lemig zand	Gracht omvat de sporen S45, S46 en S47
46		Bruingrijs	Gracht	Lemig zand	
47		Bruingrijs	Gracht	Lemig zand	
48		Donkergrijs	Gracht/greppel	Zand	Ligt in S45, recente verstoring?
49	11	Bruin	Gracht/greppel	Zand	Gracht met FE concreties, bevat aardewerk van een vuurklok; 12-13 ^{de} eeuw
50					Niet weerhouden (recente verbranding)

51					Niet weerhouden (recente verbranding)
52		Bruingrijs	Cirkelvormig	Zand	Kuil- of paalspoor, oversneden door S53
53		Bruin tot donkergrijs	Rechthoekig met afgeronde hoeken	Zand	Oversneden door S54
54		Bruin	Rechthoekig	Zand	Na het couperen bleek het om 2 verschillende sporen te gaan waarvan één een kuil- of paalspoor
55	42	Bruin tot donkergrijs zand	Cirkelvormig	Zand	Twee verschillende sporen; post-ME
56		Grijsbruin	Rechthoekig	Zand	Kuil- of paalspoor
57	12	Donkergrijs met bruine vlekken	Rechthoekig met afgeronde hoeken	Zand	Post-ME
58		Donkergrijs tot bruin	Cirkelvormig	Zand	
59		Donkerbruin	Gracht/laag	Zand	BK-fragmentjes, wordt lichter naar het noorden toe
60		Bruin	Gracht	Zand	Sporadisch BK-spikkels
61	13	Donkergrijs tot bruin	Gracht	Zand	Loopt deels in en langs de wand, recente gracht; post-ME
62	13	Donkergrijs	Gracht	Zand	Vloeit in S61; post-ME
63		Donkerbruin	Onregelmatig	Zand	
64A	14	Donkerbruin	Gracht/pakket	Zand	Vulling met BK-fragmentjes en HK-spikkels; post-ME
64B	15	Donkerbruin	Gracht/pakket	Zand	Vulling iets lichter dan S64A, BK-fragmentjes en HK-spikkels; datering onbekend
65		Bruin	Rechthoekig met afgeronde hoeken	Zand	
66		Donkergrijs	Vierkant	Zand	Ligt op S65
67	16	Bruingrijs	Vierkant met afgeronde hoeken	Zand	Ligt op S68; post-ME
68		Grijs met bruinrijze vlekken	Cirkelvormig	Zand	BK-fragmentjes en HK-spikkels
69	17	Donkerbruin	Gracht/pakket	Zand	Vulling iets lichter dan S64A, BK-fragmentjes en HK-spikkels; post-ME
70	45	Grijsbruin	Rechthoekig met afgeronde hoeken	Zand	2 verschillende ondiepe sporen; post-ME
71		Donkerbruin	Gracht/pakket	Zand	Vulling iets lichter dan S64A, BK-fragmentjes en HK-spikkels
72					Niet weerhouden
73					Niet weerhouden
74	18	Bruingrijs	Vierkant	Zand	Kuil- of paalspoor; post-ME
75		Donkergrijs	Rechthoekig	Zand	Kuil met BK-fragmentjes en HK-spikkels, naar onderen toe meer MB-vlekken

76		Bruin	Rechthoek	Zand	Kuil met bruine zandige vulling en HK-spikkels
77		Bruin	Rechthoek	Zand	Ligt op S61, Kuil- of paalspoor
78		Bruin	Vierkant	Zand	Ligt aan S61
79	19	Bruin	Rechthoek	Zand	Kuil met bruine zandige vulling en HK-spikkels; datering onbekend
80		Bruin	Rechthoek	Zand	Ligt op S61, Kuil- of paalspoor
81		Bruin	Cirkelvormig	Zand	Kuil- of paalspoor met HK-spikkels
82	20	Donkerbruin tot grijs	Laag	Zand	HK-spikkels en BK-fragmentjes, post-ME
83		Bruin	Rechthoek	Zand	Ligt op S61, Kuil- of paalspoor

• **Sleuf A2**

SPOOR	VONDSTNR	KLEUR	VORM	TEXTUUR	AARD/DATERING
84	21	Donkergrijs	Half-ovaalvormig	Leem	Spoor in de wand, homogene opvulling met FE-vlekjes; post-ME
85		Bruin tot donkerbruin en donkergrijs	Half-rechthoekvormig	Lemig zand	
86		Grijsbruin	Rechthoek	Lemig zand	Spoor ligt aan S87
87					Niet weerhouden (natuurlijk)
88		Bruin tot donkergrijs	Gracht/greppel	Zandige leem	Gecoupeerd in de wand
89		Bruin tot donkergrijs	Onregelmatig	Lemig zand	Spoor in de wand, ondiep
90					Niet weerhouden (natuurlijk)
91		Bruingrijs	Gracht/greppel	Zandige leem	Perceelsafbakening
92		Grijsbruin	Onregelmatig	Lemig zand	Kuil of gracht, spoor in de wand

• **Sleuf A3**

SPOOR	VONDSTNR	KLEUR	VORM	TEXTUUR	AARD/DATERING
93		Bruin/bruinoranje	Rechthoek	Lemig zand	Kuil met HK-spikkels en FE-concretie, vrij ondiep
94		Bruin/bruinoranje	Ovaalvormig	Lemig zand	Kuil in de wand met HK-spikkels
95		Bruingrijs	Langwerpig	Zandige leem	Kuil/gracht met HK-spikkels
96		Grijsbruin	Langwerpig	Lemig zand	Spoor ligt aan S97, ondiep, FE-concreties
97		Grijsbruin	Langwerpig	Lemig zand	Ligt aan S96 en aan S98, ondiep en deels in de wand
98		Grijsbruin	Onregelmatig	Lemig zand	Bestaat uit 2 sporen, idem als S97 en S96
99		Donkerbruin/grijs	Gracht/greppel	Zandige leem	Gracht met een oranjebruine opvulling met FE-concreties,

					donkergrijze homogene opvulling en onderaan een zwart/grijze laag met MB-vlekken
100		Bruingrijs	Gracht/greppel	Zandige leem	
101		Grijs	Gracht/greppel	Zandige leem	
102		Bruingrijs	Gracht/greppel	Leem	Gracht met een compacte vulling en veel FE-concreties, eventueel perceelsgrens
103		Bruingrijs	Lensvormig	Zandige leem	Spoor deels in de wand, deel van een gracht?
104		Bruingrijs	Gracht	Leem	Brede gracht met een compacte vulling en veel FE-concreties, eventueel perceelsgrens

• **Sleuf A4**

SPOOR	VONDSTNR	KLEUR	VORM	TEXTUUR	AARD/DATERING
105		Grijsbruin	Gracht	Zand	Ondiepe gracht met kasseisteen
106		Bruingrijs	Gracht	Lemig zand	Diepe gracht, perceelsgrens?
107		Bruingrijs	Gracht	Lemig zand	Diepe gracht, perceelsgrens?
108		Lichtgrijs	Gracht	Leem	Gracht met verschillende sporen: S109, S110
109	32	Donkergrijs	Lens	Leem	Maakt deel uit van S108; 12-13 ^{de} eeuw
110		Donkergrijs	Lens	Leem	Ligt naast S108 en S109
111		Donkergrijs	Lens	Leem	Ligt naast S108 en S109 en S110
112		Grijsbruin	Gracht	Zand	Maakt deel uit van S113 en S114, dezelfde gracht
113		Grijsbruin	Gracht	Zand	Maakt deel uit van S112 en S114, dezelfde gracht
114		Grijsbruin	Gracht	Zand	Maakt deel uit van S112 en S113, dezelfde gracht

• **Sleuf A5**

SPOOR	VONDSTNR	KLEUR	VORM	TEXTUUR	AARD/DATERING
115		Bruingrijs	Gracht	Zandige leem	Ondiepe gracht met FE-concretie en HK-spikkels
116		Donkergrijs/b ruin	Gracht	Zandige leem	
117		Donkergrijs/b ruin	Gracht	Zandige leem	
118		Donkergrijs	Rechthoek	Zand	Recente verstoring, organisch materiaal
119		Donkergrijs/b ruin	Gracht	Zandige leem	
120		Bruin	Greppel/gracht	Lemig zand	Niet weerhouden (natuurlijk)
121		Bruin	Greppel/gracht	Lemig zand	Niet weerhouden (natuurlijk)
122		Bruin	Gracht/greppel	Lemig zand	Ondiepe gracht met HK-spikkels

123		Bruin	Gracht/greppel	Lemig zand	Ondiepe gracht met HK-spikkels
124		Bruin	Gracht/greppel	Lemig zand	Ondiepe gracht met HK-spikkels
125		Grijsbruin	Half-rechthoekvormig	Lemig zand	Kuilspoor in de wand
126		Grijsbruin	Gracht	Lemig zand	Diepe gracht met vlakke bodem, opvulling lemig met HK-spikkels en FE-concreties
127		Grijsbruin	Gracht	Lemig zand	Diepe gracht met vlakke bodem, opvulling lemig met HK-spikkels en FE-concreties
128		Lichtgrijs/bruin	Langwerpig	Lemig zand	Ondiep spoor met onderaan een lijn van FE-concretie
129		Bruin/grijs	Rechthoek	Leem	Vermoedelijk natuurlijk
130		Bruin/grijs	Cirkelvormig	Leem	Vermoedelijk natuurlijk
131		Grijs	Rechthoek	Leem	Kuilspoor in de wand

- **Sleuf A6**

SPOOR	VONDSTNR	KLEUR	VORM	TEXTUUR	AARD/DATERING
132		Donkergrijs	Langwerpig	Leem	Ondiepe gracht met leemopvulling, brokjes HK
133		Donkergrijs	Cirkelvormig	Leem	Kuil- of paalspoor
134		Donkergrijs	Gracht/greppel	leem	Ondiepe gracht met leemopvulling, brokjes HK
135		Donkergrijs	Half-cirkelvormig	Leem	Kuilspoor deels in de wand
136		Donkergrijs	Langwerpig	Leem	Spoor loopt aan de Z-kant van de sleuf, greppel of puinzone
137		Donkergrijs	Cirkelvormig	Leem	Kuil- of paalspoor

- **Sleuf A7 bevat geen sporen**

- **Sleuf A8**

SPOOR	VONDSTNR	KLEUR	VORM	TEXTUUR	AARD/DATERING
138		Donkergrijs	Greppel	Leem	Diepe greppel met veel FE-concretie
139		Donkerbruin/grijs	Rechthoek	Leem	Niet weerhouden
140		Donkerbruin/grijs	Rechthoek	Leem	Niet weerhouden
141		Donkerbruin/grijs	Rechthoek	Leem	Niet weerhouden
142		Donkerbruin/grijs	Rechthoek met afgeronde hoeken	Leem	Kuilspoor, ondiep
143		Donkerbruin/grijs	Cirkelvormig	Leem	
144		Donkerbruin/grijs	Cirkelvormig	Leem	Ondiep kuilspoor

145		Donkerbruin/ grijs	Rechthoek met afgeronde hoeken	Leem	Ondiep kuil- of paalspoor
146		Donkerbruin/ grijs	Rechthoek	Leem	
147		Donkerbruin/ grijs	Rechthoek	Leem	
148		Donkerbruin/ grijs	Rechthoek	Leem	
149		Donkerbruin/ grijs	Onregelmatig	Leem	
150		Donkerbruin/ grijs	Onregelmatig	Leem	Ondiep spoor
151		Donkerbruin/ grijs	Cirkelvormig	Leem	Ondiep kuil- of paalspoor
152		Grijsbruin	Rechthoek	Leem	Ondiep kuil- of paalspoor
153		Grijsbruin	Onregelmatig	Leem	
154		Donkerbruin/ grijs	Cirkelvormig	Leem	Ondiep kuil- of paalspoor
155		Bruin	Gracht	Leem	Gracht met leemopvulling met HK-spikkels, perceelsgrens
156		Donkergrijs/b ruin	Half- cirkelvormig	Zandige leem	Kuil- of paalspoor in de wand

• **Sleuf A9**

SPOOR	VONDSTNR	KLEUR	VORM	TEXTUUR	AARD/DATERING
157		Grijs/grijsbrui n met zones geel/geelbrui n	Onregelmatig	Leem/lemig zand	
158		Bruingrijs met grijze zones	Cirkelvormig	Leem	Kuilspoor
159	22	Bruingrijs	Gracht	Leem	Post-ME
160		Grijs/grijsbrui n/groentinten	Mogelijk een gracht	Leem	
161		Grijsbruin	Onregelmatig	Leem	Kuil- of paalspoor
162		Bruingrijs	Onregelmatig	Leem	Ondiep kuilspoor met homogene opvulling en HK
163		Grijsbruin	Gracht	Leem	Fe-concretie
164		Bruin	Half- ovaalvormig	Leem	Ondiep kuilspoor in de wand, opvulling homogene zandige leem
165		Bruin	Half- rechthoekvormig	Leem	Ondiep kuilspoor in de wand, opvulling homogene zandige leem
166		Bruin	Half- ovaalvormig	Leem	Ondiep kuilspoor in de wand, opvulling homogene zandige leem
167		Bruin	Half- ovaalvormig	Leem	Ondiep kuilspoor in de wand, opvulling homogene zandige leem
168		Bruin	Half- ovaalvormig	Leem	Ondiep kuilspoor in de wand, opvulling homogene zandige

					leem
169		Bruin/bruin ijs	Cirkelvormig	Leem	Kuil- of paalspoor met een humeuze en homogene lemige donkere vulling
170		Donkergrijs/b ruin	Cirkelvormig	Leem	Kuil- of paalspoor
171		Bruin	Gracht	Leem	
172		Bruin/lichtbru in	Gracht	Zandige leem	Gracht met lemige opvulling met HK-spikkels
173		Bruin	Gracht	Zandige leem	Gracht met lemige opvulling met HK-spikkels
174		Grijs	Gracht	Zandige leem	Gracht met lemige opvulling met HK-spikkels
175					Recente versterking op S174
176		Donkergrijs	Gracht	Leem	S176=S177
177		Donkergrijs	Gracht	Leem	S176=S177, ondiepe gracht
178		Bruin/bruin ijs	Half- cirkelvormig	Leem	
179		Grijsbruin met geeloranje vlekken	Langwerpig	Zandige leem	Ondiep deel van een gracht met homogene opvulling
180		Bruin/bruinor anje	Gracht	Leem	
181		Bruin/bruinor anje/bruin grijs	Gracht	Leem	
182		Bruin/bruinor anje/bruin grijs	Cirkelvormig	Leem	Ondiep kuil- of paalspoor met homogene vulling
183		Bruin grijs	Onregelmatig	Leem	
184		Bruin grijs/bru inoranje	Vierkant	Leem	Vermoedelijk een paalspoor met een homogene vulling
185		Bruin/bruin ijs	Gracht	Leem	

• Sleuf A10

SPOOR	VONDSTNR	KLEUR	VORM	TEXTUUR	AARD/DATERING
186					Niet weerhouden (natuurlijk)
187		Grijs met bruine vlekken	Cirkelvormig	Zandleem	Kuil- of paalspoor met Fe- vlekken
188					Niet weerhouden (natuurlijk)
189					Niet weerhouden (natuurlijk)
190					Niet weerhouden (natuurlijk)
191		Grijs/grijsbrui n	Gracht	Leem	Redelijk diepe gracht met homogene vulling en enkele FE vlekken

• **Sleuf A11**

SPOOR	VONDSTNR	KLEUR	VORM	TEXTUUR	AARD/DATERING
192		Donkergrijs	Gracht	Zandleem	Grachtje met zandige opvulling
193		Grijs	Gracht	Zandleem	Grachtje met zandige (boven en onder) en lemig (midden) opvulling
194		Grijs	Gracht	Zandleem	Ondiep grachtje
195		Donkergrijs	Langwerpig	Zandleem	Spoor in de wand (deel kuil of gracht)
196		Grijs	Gracht	Zandleem	
197		Donkergrijs	Gracht	Zandleem	
198		Donkergrijs	Gracht	Zandleem	
199					Recente gracht

• **Sleuf A12**

SPOOR	VONDSTNR	KLEUR	VORM	TEXTUUR	AARD/DATERING
200	47	Grijs/geelbruin	Ovaal	Leem	Late IJzertijd/vroeg Romeins
201					Recente perceelsgrens
202		Grijsbruin	Gracht	Zandleem	
203		Grijsbruin	Onregelmatig	Zandleem	
204					Recent
205		Grijs/grijsbruin	Greppel	Zand/zandleem	Ondiep greppeltje/grachtje
206		Grijs/grijsbruin	Greppel	Zand/zandleem	Ondiep greppeltje/grachtje
207		Grijs/grijsbruin	Greppel	Zand/zandleem	Ondiep greppeltje/grachtje
208	35	Grijs/grijsbruin	Greppel	Zand/zandleem	Ondiep greppeltje/grachtje; post-ME
209		Grijs	Cirkelvormig	Zandleem	Ondiep kuil- of paalspoor
210					Natuurlijk (windval)
211					Natuurlijk
212		Grijs/donkergrijs	Onregelmatig	Zandleem	Kuil- of paalspoor in de wand
213					Recent
214					Natuurlijk
215					Natuurlijk
216					Natuurlijk
217		Donkergrijs	Cirkelvormig	Zandleem	Ondiep kuil- of paalspoor of natuurlijk
218		Grijs	Cirkelvormig	Zandleem	Kuil met grijze opvulling en botmateriaal, vermoedelijk recent
219		Donkergrijs	Vierkant	Zandleem	Ondiepe kuil- of paalspoor met homogene opvulling

220		Grijs	Rechthoek	Zandleem	Mogelijk 3 sporen met zelfde vulling
221					Recent

- **Sleuf A13**

SPOOR	VONDSTNR	KLEUR	VORM	TEXTUUR	AARD/DATERING
222		Grijs	Half-cirkelvormig	Zand	
223		Grijs	Cirkelvormig	Zand	Paalspoor
224		Donkergrijs	Cirkelvormig	Zand	Paalspoor
225					Recent

- **Sleuf A14**

SPOOR	VONDSTNR	KLEUR	VORM	TEXTUUR	AARD/DATERING
226		Grijs	Rond	Zand	
227		Grijs	Rond	Zand	Paalspoor?, ondiep
228					Natuurlijk (niet weerhouden)
229		Grijs/grijsbruin	Half-cirkelvormig	Zand	Kuilspoor, oniep
230		Grijs/grijsbruin	Cirkelvormig	Zand	Kuilspoor, ondiep
231		Grijs/grijsbruin	Cirkelvormig	Zand	Kuilspoor

- **Kijkvenster 1**

SPOOR	VONDSTNR	KLEUR	VORM	TEXTUUR	AARD/DATERING
232					Natuurlijk (niet weerhouden)
233					Natuurlijk (niet weerhouden)
234	36	Bruin	Ovaal	Zand	Kuil met homogene vulling; post-ME
235	46	Bruinzwart/zwart	Afgerond	Zand	Kuil met grijsbruine zandige opvulling met HK-spikkels; late IJzertijd/vroeg Romeins
236	39	Bruin/beige	Rechthoek	Zand	Ondiep spoor met homogene vulling en HK-spikkels; post-ME
237	41	Bruin	Vierkant	Zand	Ondiep kuil- of paalspoor; post-ME
238		Bruingrijs	Langwerpig	Zand	Ondiepe dunne greppel
239		Bruingrijs	Cirkelvormig	Zand	Kuil- of paalspoor
240		Bruin	Langwerpig	Zand	Vermoedelijk ploegsporen
241	44	Bruin/donkergrijs	Rechthoekig	Zand	Diepe kuil, post-ME (vermoedelijk recent)
242		Bruingrijs	Cirkelvormig/len svormig	Zand	Vermoedelijk een boomval
243	40	Donkerbruin	Cirkelvormig	Zand	Ondiep rond spoor, datering

					onbekend (verm. recent)
244		Donkerbruin/ grijs	Afgerond	Zand	Ligt deels onder S243, diep paalspoor

• **Kijkvenster 2**

SPOOR	VONDSTNR	KLEUR	VORM	TEXTUUR	AARD/DATERING
245					Niet weerhouden (natuurlijk)
246		Grijs/donker grijs	Onregelmatig	Leemzand	Recent
247		Bruin/donker bruin	Gracht	Zand	Rechtlijnige gracht
248		Bruin/donker bruin	Rechthoek	Zand	Kuil: zandige opvulling met HK- spikkels
249		Donkergrijs	Rechthoek	Zand	Diepe kuil met veel botmateriaal, recent?-boerderij
250	37	Bruingrijs	Laag	Zand	Recente laag met HK, BK en postmiddeleeuws materiaal
251		Donkergrijs	Vierkant	Zand	Scherp afgelijnde kuil, recent
252		Donkergrijs	Vierkant	Zand	
253		Oranje-rood	L-vorm	Baksteen	Structuur uit recente baksteen met witte kalkmortel-relatie boerderij die daar heeft gestaan
254		Donkergrijs	Vierkant	Zand	Scherp afgelijnde kuil (paalspoor)
255		Grijs/bruin	Gracht	Zand	
256		Bruingrijs	Cirkelvormig	Zand	
257	38	Bruingrijs	Rechthoek	Zand	Kuil met zandige opvulling, BK, HK; post-ME
258		Bruingrijs	Rechthoek	Leemzand	Ondiepe kuil deels onder S257, BK en HK fragmenten
259		Bruingrijs	Onregelmatig	Leemzand	Kuil met botmateriaal, recent, boerderij
260		Bruingrijs	Rechthoek	Zand	
261		Donkergrijs	Rechthoek	Zand	
262		Bruingrijs	Rechthoek	Zand	Opvulling kuil met zand BK en HK
263		Bruingrijs	Rechthoek	Zand	Ligt deels onder S262, zelfde opvulling
264		Bruingrijs	Rechthoek	Zand	Kuil met zandige opvulling en weinig BK-spikkels
265		Bruingrijs	Rechthoek	Zand	Botmateriaal, relatie met boerderij, recent, dumpmateriaal

• **Sleuf B1**

SPOOR	VONDSTNR	KLEUR	VORM	TEXTUUR	AARD/DATERING
1		Bruin/donker grijs	Langwerpig	Zand	Ondiepe gracht
2		Bruin/grijs	Onregelmatig	Zand	Vermoedelijk 2 sporen
3					Natuurlijk (niet weerhouden)

4					Natuurlijk (niet weerhouden)
5					Natuurlijk (niet weerhouden)
6		Bruin/grijs	Cirkelvormig	Zand	Kuilspoor of natuurlijk
7		Bruin/grijs	Cirkelvormig	Zand	Kuilspoor of natuurlijk
8					Natuurlijk (niet weerhouden)
9					Natuurlijk (niet weerhouden)
10		Lichtgrijs	Cirkelvormig	Zand	
11	27	Lichtbruin/grijs	Laag	Zandleem	Laag met HK en BK; post-ME
12		Bruin	Cirkelvormig	Zand	In de coupe zijn 2 kuiltjes waar te nemen met BK-fragmentjes
13		Grijs met donkere vlekken	Rechthoek met afgeronde hoeken	Zand	Ondiepe kuil
14		Lichtgrijs	Gracht	Zand	Ligt in het verlengde van een perceelsgrens
15		Donkergrijs/b ruin	Cirkelvormig	Zand	Kuil- of paalspoor
16		Grijs	Gracht	Zand	Opvulling met grijs zand en FE-vlekken
17	26	Donkergrijs	Laag	Zandleem	12-13 ^{de} eeuw
18	33	Grijs	Gracht/greppel	Zandleem	Perceelsgrens of greppel; datering onbekend
19	28	Grijs	Gracht	Zandleem	Perceelsgrens of gracht, opvulling uit bovenaan grijs zand en onderaan meer compact donkerbruin leemzand; 12-13 ^{de} eeuw
20		Grijs	Half-cirkelvormig	Zand	
21		Grijs	Half-cirkelvormig	Zand	Kuil in de wand
22		Grijs	Half-cirkelvormig	Zand	Kuil in de wand
23		Donkergrijs	Half-cirkelvormig	Zand	Kuil in de wand
24		Donkergrijs/b ruin	Gracht/laag	Zandleem	
25		Grijs	Gracht/laag	Zandleem	
26					Natuurlijk (niet weerhouden)
27					Natuurlijk (niet weerhouden)
28					Natuurlijk (niet weerhouden)
29					Natuurlijk (niet weerhouden)
30					Natuurlijk (niet weerhouden)
31	23	Grijs	Gracht/laag	Zandleem	12-13 ^{de} eeuw
32	25	Bruingrijs	Gracht	Zand	12-13 ^{de} eeuw
33					Natuurlijk (niet weerhouden)
34	24				Natuurlijk (niet weerhouden); 12-13 ^{de} eeuw
35					Natuurlijk (niet weerhouden)
36					Natuurlijk (niet weerhouden)
37					Natuurlijk (niet weerhouden)

38					Natuurlijk (niet weerhouden)
39		Grijs	Half-cirkelvormig	Zand	Kuil- of paalspoor in de wand
40		Bruin/donker bruin	Gracht	Zandleem	Perceelsgrens
41		Bruin/donker bruin	Half-cirkelvormig	Zandleem	Ondiepe kuil
42					Natuurlijk (niet weerhouden)
43					Natuurlijk (niet weerhouden)

- **Sleuf B2 bevat geen sporen**
- **Sleuf B3 bevat geen sporen**
- **Sleuf B4**

SPOOR	VONDSTNR	KLEUR	VORM	TEXTUUR	AARD/DATERING
60		Bruin	Gracht	Zandleem	Recente perceelsgrens
61		Bruin	Gracht	Zandleem	Recente perceelsgrens
62		Bruin	Half-cirkelvormig	Zandleem	
63					Recent (afwateringskanaal)
64	31				Recent (afwateringskanaal)

- **Sleuf B5**

SPOOR	VONDSTNR	KLEUR	VORM	TEXTUUR	AARD/DATERING
65		Bruin/grijs	Gracht/greppel	Zandleem	
66		Bruin/grijs	Gracht	Zandleem	Ondiepe greppel
67		Bruin/grijs	Half-cirkelvormig	Zandleem	Kuil half in de wand
68		Bruingrijs	Gracht	Zandleem	

- **Sleuf B6**

SPOOR	VONDSTNR	KLEUR	VORM	TEXTUUR	AARD/DATERING
69		Bruingrijs	Half-cirkelvormig	Leem	Ondiepe kuil in de wand
70		Grijs	Gracht	Leem	
71		Bruin	Gracht	Leem	

- **Sleuf B7**

SPOOR	VONDSTNR	KLEUR	VORM	TEXTUUR	AARD/DATERING
72		Donkerbruin/lichtgrijs	Gracht	Zandleem	Gracht met homogene vulling

73		Donkerbruin/ grijs	Gracht	Zandleem	
74		Donkergrijs/o ranjebruin	Gracht	Zandleem	
75					Niet weerhouden (natuurlijk)
76		Donkergrijs/o ranjebruin	Half- cirkelvormig	Zandleem	
77		Donkergrijs	Gracht	Leem	
78		Grijsbruin	Gracht	Zandleem	Gracht of perceelsgrens
79		Donkergrijs/r oodbruin	Half- cirkelvormig	Zandleem	
80		Grijs/roodbru in	Gracht	Zandleem	
81		Donkergrijs/r oodbruin	Half- cirkelvormig	Zandleem	Kuilspoor half in de wand
82		Donkergrijs/r oodbruin	Vierkant	Zandleem	Kuil- of paalspoor met homogene vulling
83		Donkergrijs/r oodbruin	Half- cirkelvormig	Zandleem	Kuilspoor half in de wand

• **Sleuf B8**

SPOOR	VONDSTNR	KLEUR	VORM	TEXTUUR	AARD/DATERING
84		Grijs/roodbru in	Half- cirkelvormig	Zandleem	Kuilspoor half in de wand
85		Donkerbruin/l ichtgrijs/oranj ebruin	Gracht	Zandleem	Diepe U-vormige gracht
86					Niet weerhouden (natuurlijk)
87		Donkergrijs	Cirkelvormig	Leem	Mogelijk dubbel paalspoor of kuil
88		Donkerbruin/ grijs	Greppel	Leem	Ondiepe greppel
89		Donkergrijs	Cirkelvormig	Leem	Kuilspoor half in de wand
90		Donkerbruin/ grijs	Greppel	Leem	Ondiepe greppel
91		Donkerbruin/ grijs	Greppel	Leem	Ondiepe greppel
92		Donkergrijs/d onkerbruin	Vierkant	Leem	Ondiep kuil- of paalspoor
93					Niet weerhouden (natuurlijk)
94					Niet weerhouden (natuurlijk)
95					Niet weerhouden (natuurlijk)
96		Donkergrijs	Greppel	Leem	

• **Sleuf B9**

SPOOR	VONDSTNR	KLEUR	VORM	TEXTUUR	AARD/DATERING
97		Donkerbruin	Greppel	Zandleem	Gracht/greppel
98		Donkerbruin	Greppel	Zandleem	Gracht/greppel

99		Donkerbruin/ grijs	Greppel	Zandleem	Gracht/greppel
100		Donkerbruin	Half- cirkelvormig	Zandleem	Kuil met rechte wanden deels in de sleufwand
101		Grijs	Rechthoek	Zandleem	Kuil- of paalspoor deels in de wand
102		Bruin	Cirkelvormig	Zand	

- **Sleuf B10**

SPOOR	VONDSTNR	KLEUR	VORM	TEXTUUR	AARD/DATERING
103		Donkerbruin	Greppel	Zand	Ondiepe gracht
104		Donkerbruin/ grijs	Greppel	Zand	Redelijk diepe gracht
105		Donkerbruin/ grijs	Greppel	Zand	Redelijk diepe gracht
106		Donkerbruin/ grijs	Cirkelvormig	Zandleem	Kuil- of paalspoor
107					Niet weerhouden (natuurlijk)
108		Donkerbruin/ grijs	Rechthoek	Zandleem	Diepe kuil, deels in de wand
109		Donkerbruin/ grijs	Greppel/gracht	Zandleem	Vermoedelijk perceelsgrens

- **Sleuf B11**

SPOOR	VONDSTNR	KLEUR	VORM	TEXTUUR	AARD/DATERING
110		Donkergrijs	Greppel	Zand	Ondiepe greppel met homogene vulling
111		Donkerbruin	Laag	Zand	
112		Donkergrijs	Cirkelvormig	Zand	Kuil- of paalspoor
113					Niet weerhouden (natuurlijk)
114					Niet weerhouden (natuurlijk)

- **Sleuf B12 bevat geen sporen**

- **Sleuf B13**

SPOOR	VONDSTNR	KLEUR	VORM	TEXTUUR	AARD/DATERING
115		Donkergrijs	Vierkant	Zand	
116		Donkergrijs	Vierkant	Zand	Ondiepe kuil- of paalspoor
117		Donkergrijs	Vierkant	Zand	Ondiepe kuil- of paalspoor
118		Donkergrijs	Vierkant	Zand	Ondiepe kuil- of paalspoor
119		Donkergrijs	Half- cirkelvormig	Zand	Ondiepe kuil- of paalspoor, deels in de wand

- **Sleuf B14**

SPOOR	VONDSTNR	KLEUR	VORM	TEXTUUR	AARD/DATERING
120		Donkergrijs	Half-cirkelvormig	Zand	Kuil- of paalspoor
121		Donkergrijs/b ruin	Half-cirkelvormig	Zand	
122		Donkerbruin/ grijs	Vierkant	Zand	
123	34	Donkerbruin/ grijs	Cirkelvormig	Zand	Late IJzertijd-vroeg-Romeins
124	30	Donkergrijs	Cirkelvormig	Zand	Kuil met handgevoemd aardewerk; late IJzertijd-vroeg- Romeins

- **Sleuf B15**

SPOOR	VONDSTNR	KLEUR	VORM	TEXTUUR	AARD/DATERING
125		Donkerbruin	Greppel	Zand	Ondiepe greppel met zandvulling met kalksteen brokjes
126		Donkerbruin	Greppel	Zand	Ondiepe greppel met zandvulling
127					Niet weerhouden (recent)
128					Niet weerhouden (recent)
129					Niet weerhouden (recent)
130					Niet weerhouden (recent)
131					Niet weerhouden (recent)

- **Sleuf B16 bevat geen sporen**

- **Kijkvenster 3**

SPOOR	VONDSTNR	KLEUR	VORM	TEXTUUR	AARD/DATERING
200		Grijs/grijsbrui n	Cirkelvormig	Leemzand	Kuil- of paalspoor
201		Grijs/grijsbrui n	Cirkelvormig	Leemzand	Kuil- of paalspoor
202		Grijs/grijsbrui n	Onregelmatig	Leemzand	Kuil- of paalspoor
203		Grijsbruin	Ovaalvormig	Leemzand	Ondiepe kuil, Fe-concretie
204		Grijsbruin	Langwerpig	Zand	Kuil deels in de wand

10.2. Inventaris van de vondsten

VONDST	SLEUF	SPOOR	INHOUD	DATERING
1	A1	7	AW	Post ME
2	A1	13	AW	Late IJzertijd/vroeg Romeins
3	A1	16	AW	Late IJzertijd/vroeg Romeins
4	A1	17	AW	Late IJzertijd/vroeg Romeins
5	A1	19	AW	Romeins
6	A1	20	AW	Post-ME
7	A1	21	AW	Post-ME
8	A1	27	AW	12 ^{de} -13 ^{de} eeuw
9	A1	37	AW, ijzeren nageltje	Post-ME
10	A1	39	AW	Late IJzertijd/vroeg Romeins
11	A1	49	AW	12 ^{de} -13 ^{de} eeuw
12	A1	57	AW	Post-ME
13	A1	61/62	AW, ijzeren nageltje	Post-ME
14	A1	64A	AW, ijzeren nageltje, steeltje pijpaarden pijpje	Post-ME
15	A1	64B	AW, ijzeren nageltje	?
16	A1	67	AW, ijzeren nageltje	Post-ME
17	A1	69	AW, ijzeren nageltje	Post-ME
18	A1	74	AW	Post-ME
19	A1	79	AW	?
20	A1	82	AW	Post-ME
21	A2	84	AW	Post-ME
22	A9	159	AW	Post-ME
23	B1	31	AW	12 ^{de} -13 ^{de} eeuw
24	B1	34	AW	12 ^{de} -13 ^{de} eeuw
25	B1	32	AW	12 ^{de} -13 ^{de} eeuw
26	B1	17	AW	12 ^{de} -13 ^{de} eeuw
27	B1	11	AW, steeltje pijpaarden pijpje	Post-ME
28	B1	19	AW	12 ^{de} -13 ^{de} eeuw
29	B14	LV	AW	Late IJzertijd/vroeg Romeins
30	B14	124	AW	Late IJzertijd/vroeg Romeins
31	B4	64	AW	Post-ME
32	A4	109	AW	12 ^{de} -13 ^{de} eeuw
33	B1	18	AW, ijzer	?
34	B14	123	AW	Late IJzertijd/vroeg Romeins
35	A12	208	AW	Post-ME
36	KV1	234	AW, baksteen	Post-ME
37	KV2	250	AW, glas	Post-ME
38	KV2	257	AW, bot	Post-ME
39	KV1	236	AW	Post-ME
40	KV1	243	AW	?

41	KV1	237	AW	Post-ME
42	A1	55	AW	Post-ME
43	A1	40	AW	Post-ME
44	KV1	241	AW	Post-ME
45	A2	70	AW	Post-ME
46	KV1	235	AW	Late IJzertijd/vroeg Romeins
47	KV3	200	AW	Late IJzertijd/vroeg Romeins
48	A1	14	AW	Late IJzertijd/vroeg Romeins

10.3. Inventaris van de foto's

- **Sleuf A1**

FOTOBENAMING	AANTAL FOTO'S
DGLG09 - Algemeen	43
DGLG09 - Algemeen sporen S1-S83	294
DGLG09 - Coupes sporen S1-S83	94
DGLG09 - Wandprofielen	17

- **Sleuf A2**

FOTONUMMER	AANTAL FOTO'S
DGLG09 - Algemeen	14
DGLG09 - Algemeen sporen S84-S92	36
DGLG09 - Coupes S84-S92	16
DGLG09 - Wandprofielen	13

- **Sleuf A3**

FOTONUMMER	AANTAL FOTO'S
DGLG09 - Algemeen	12
DGLG09 - Algemeen sporen S93-S104	13
DGLG09 - Coupes S93-S104	44
DGLG09 - Wandprofielen	11

- **Sleuf A4**

FOTONUMMER	AANTAL FOTO'S
DGLG09 - Algemeen	10
DGLG09 - Algemeen sporen S105-S114	52
DGLG09 - Coupes S105-S114	25
DGLG09 - Wandprofielen	16

- **Sleuf A5**

FOTONUMMER	AANTAL FOTO'S
DGLG09 - Algemeen	9
DGLG09 - Algemeen sporen S115-S131	75
DGLG09 - Coupes S115-S131	31

DGLG09 - Wandprofielen	10
------------------------	----

- **Sleuf A6**

FOTONUMMER	AANTAL FOTO'S
DGLG09 - Algemeen	6
DGLG09 - Algemeen sporen S132-S137	19
DGLG09 - Coupes S132-S137	16
DGLG09 - Wandprofielen	6

- **Sleuf A7**

FOTONUMMER	AANTAL FOTO'S
DGLG09 - Algemeen	6

- **Sleuf A8**

FOTONUMMER	AANTAL FOTO'S
DGLG09 - Algemeen	6
DGLG09 - Algemeen sporen S138-S156	41
DGLG09 - Coupes S138-S156	24
DGLG09 - Wandprofielen	4

- **Sleuf A9**

FOTONUMMER	AANTAL FOTO'S
DGLG09 - Algemeen	11
DGLG09 - Algemeen sporen S157-S185	95
DGLG09 - Coupes S157-S185	23
DGLG09 - Wandprofielen	13

- **Sleuf A10**

FOTONUMMER	AANTAL FOTO'S
DGLG09 - Algemeen	15
DGLG09 - Algemeen sporen S186-S191	22
DGLG09 - Coupes S186-S191	17
DGLG09 - Wandprofielen	5

- **Sleuf A11**

FOTONUMMER	AANTAL FOTO'S
DGLG09 - Algemeen	10
DGLG09 - Algemeen sporen S192-S200	30
DGLG09 - Coupes S192-S200	12
DGLG09 - Wandprofielen	5

- **Sleuf A12**

FOTONUMMER	AANTAL FOTO'S
DGLG09 - Algemeen	15
DGLG09 - Algemeen sporen S200-S221	61
DGLG09 - Coupes S200-S221	41
DGLG09 - Wandprofielen	9

- **Sleuf A13**

FOTONUMMER	AANTAL FOTO'S
DGLG09 - Algemeen	6
DGLG09 - Algemeen sporen S222-S225	13
DGLG09 - Coupes S222-S225	5
DGLG09 - Wandprofielen	4

- **Sleuf A14**

FOTONUMMER	AANTAL FOTO'S
DGLG09 - Algemeen	5
DGLG09 - Algemeen sporen S226-S231	25
DGLG09 - Coupes S226-S231	11
DGLG09 - Wandprofielen	5

- **Kijkvenster 1**

FOTONUMMER	AANTAL FOTO'S
DGLG09 - Algemeen	9
DGLG09 - Algemeen sporen S7-S19	13
DGLG09 - Algemeen sporen S232-S244	55
DGLG09 - Coupes S3-S19	65
DGLG09 - Coupes S232-S244	50

- **Kijkvenster 2**

FOTONUMMER	AANTAL FOTO'S
DGLG09 - Algemeen	4
DGLG09 - Algemeen sporen S213	4
DGLG09 - Algemeen sporen S245-S265	74
DGLG09 – Coupes S213	3
DGLG09 – Coupes S245-S265	47

- **Sleuf B1**

FOTONUMMER	AANTAL FOTO'S
DGLG09 - Algemeen	17
DGLG09 - Algemeen sporen S1-S43	144
DGLG09 - Coupes S1-S43	53
DGLG09 - Wandprofielen	9

- **Sleuf B2**

FOTONUMMER	AANTAL FOTO'S
DGLG09 - Algemeen	9
DGLG09 - Wandprofielen	3

- **Sleuf B3**

FOTONUMMER	AANTAL FOTO'S
DGLG09 - Algemeen	8
DGLG09 - Wandprofielen	3

- **Sleuf B4**

FOTONUMMER	AANTAL FOTO'S
DGLG09 - Algemeen	10
DGLG09 - Algemeen sporen S60-S64	13
DGLG09 - Coupes S60-S64	4
DGLG09 - Wandprofielen	3

- **Sleuf B5**

FOTONUMMER	AANTAL FOTO'S
DGLG09 - Algemeen	7
DGLG09 - Algemeen sporen S65-S68	9
DGLG09 - Coupes S65-S68	9
DGLG09 - Wandprofielen	3

- **Sleuf B6**

FOTONUMMER	AANTAL FOTO'S
DGLG09 - Algemeen	7
DGLG09 - Algemeen sporen S69-S71	12
DGLG09 - Coupes S69-S71	5
DGLG09 - Wandprofielen	4

- **Sleuf B7**

FOTONUMMER	AANTAL FOTO'S
DGLG09 - Algemeen	6
DGLG09 - Algemeen sporen S72-S83	63
DGLG09 - Coupes S72-S83	29
DGLG09 - Wandprofielen	4

- **Sleuf B8**

FOTONUMMER	AANTAL FOTO'S
DGLG09 - Algemeen	12
DGLG09 - Algemeen sporen S84-S96	40
DGLG09 - Coupes S84-S96	36
DGLG09 - Wandprofielen	4

- **Sleuf B9**

FOTONUMMER	AANTAL FOTO'S
DGLG09 - Algemeen	8
DGLG09 - Algemeen sporen S97-S102	16
DGLG09 - Coupes S97-S102	24
DGLG09 - Wandprofielen	5

- **Sleuf B10**

FOTONUMMER	AANTAL FOTO'S
DGLG09 - Algemeen	4
DGLG09 - Algemeen sporen S103-S109	12
DGLG09 - Coupes S103-S109	37
DGLG09 - Wandprofielen	5

- **Sleuf B11**

FOTONUMMER	AANTAL FOTO'S
DGLG09 - Algemeen	6
DGLG09 - Algemeen sporen S110-S114	11
DGLG09 - Coupes S110-S114	25
DGLG09 - Wandprofielen	4

- **Sleuf B12**

FOTONUMMER	AANTAL FOTO'S
DGLG09 - Algemeen	5

- **Sleuf B13**

FOTONUMMER	AANTAL FOTO'S
DGLG09 - Algemeen	4
DGLG09 - Algemeen sporen S115-S119	12
DGLG09 - Coupes S115-S119	13
DGLG09 - Wandprofielen	4

- **Sleuf B14**

FOTONUMMER	AANTAL FOTO'S
DGLG09 - Algemeen	26
DGLG09 - Algemeen sporen S120-S124	17
DGLG09 - Coupes S120-S124	5
DGLG09 - Wandprofielen	5

- **Sleuf B15**

FOTONUMMER	AANTAL FOTO'S
DGLG09 - Algemeen	11
DGLG09 - Algemeen sporen S126-S127	25
DGLG09 - Coupes S126-S127	8
DGLG09 - Wandprofielen	6

- **Sleuf B16**

FOTONUMMER	AANTAL FOTO'S
DGLG09 - Algemeen	13
DGLG09 - Wandprofielen	6

- **Kijkvenster 3**

FOTONUMMER	AANTAL FOTO'S
DGLG09 - Algemeen	4
DGLG09 - Algemeen sporen S200-S204	12
DGLG09 - Coupes S124	3
DGLG09 - Coupes S200-S204	16

10.4. Inventaris van de tekeningen

TEKENINGNR.	SCHAAL	INHOUD
1	1:50	Grondplan Sleuf A1
2	1:50	Grondplan Sleuf A1
3	1:50	Grondplan Sleuf A1
4	1:50	Grondplan Sleuf A2
5	1:50	Grondplan Sleuf A3
6	1:50	Grondplan Sleuf A4
7	1:50	Grondplan Sleuf A4
8	1:50	Grondplan Sleuf A5
9	1:50	Grondplan Sleuf A5
10	1:50	Grondplan Sleuf A5
11	1:50	Grondplan Sleuf A5
12	1:50	Grondplan Sleuf A6
13	1:50	Grondplan Sleuf A8
14	1:50	Grondplan Sleuven A8 en A9
15	1:50	Grondplan Sleuf A9
16	1:50	Grondplan Sleuf A9
17	1:50	Grondplan Sleuven A9 en A10
18	1:50	Grondplan Sleuven A10 en A11
19	1:50	Grondplan Sleuf A12
20	1:50	Grondplan Sleuf A12
21	1:50	Grondplan Sleuven A12, A13 en A14
22	1:50	Grondplan Sleuf B1
23	1:50	Grondplan Sleuf B1
24	1:50	Grondplan Sleuf B1
25	1:50	Grondplan Sleuf B4
26	1:50	Grondplan Sleuf B5
27	1:50	Grondplan Sleuf B6
28	1:50	Grondplan Sleuf B7
29	1:50	Grondplan Sleuf B8
30	1:50	Grondplan Sleuf B8
31	1:50	Grondplan Sleuf B9
32	1:50	Grondplan Sleuf B10
33	1:50	Grondplan Sleuf B11
34	1:50	Grondplan Sleuf B13
35	1:50	Grondplan Sleuf B14
36	1:50	Grondplan Sleuf B15
37	1:50	Grondplan Kijkvenster 1
38	1:50	Grondplan Kijkvenster 1
39	1:50	Grondplan Kijkvenster 2
40	1:50	Grondplan Kijkvenster 3

41	1:20	Coupetekeningen Sleuf A1
42	1:20	Coupetekeningen Sleuf A1
43	1:20	Coupetekeningen/wandprofielen Sleuven A1, A2 en A3
44	1:20	Coupetekeningen Sleuven A2, A3 en A4
45	1:20	Coupetekeningen/wandprofielen Sleuven A4 en A5
46	1:20	Coupetekeningen Sleuven A4 en A5
47	1:20	Coupetekeningen Sleuf A5
48	1:20	Coupetekeningen/wandprofielen Sleuven A6, A8, A9, A10 en A11
49	1:20	Coupetekeningen Sleuven A6, A8 en A11
50	1:20	Coupetekeningen/wandprofielen Sleuven A12, A13 en A14
51	1:20	Coupetekeningen Sleuf B1
52	1:20	Wandprofielen Sleuven B1, B2, B3 en B4
53	1:20	Coupetekeningen/wandprofielen Sleuven B5, B6, B7, B14, B15 en B16
54	1:20	Coupetekeningen Sleuven B4, B5, B7, B8 en B9
55	1:20	Coupetekeningen Sleuven B9 en B10
56	1:20	Coupetekeningen/wandprofielen Sleuven B8, B9, B10, B11, B13
57	1:20	Coupetekeningen Kijkvenster 1
58	1:20	Coupetekeningen Kijkvenster 1
59	1:20	Coupetekeningen Kijkvenster 2
60	1:20	Coupetekeningen Kijkvenster 3